

A mediasi ort. hitközség legutóbbi közgyűlésén egyhangúlag és önközpénesen elhatározta, hogy let 2.000.000 költéssel a higania minden és a legkényesebb igények is kielégülő „Mikvet” épít. Az iskola építése, suterónja már eleve a célra lett építve és így a Mikve rövidesen szent és megáldott csajának átlesz a Mikve építészhez a chakra kedisébe na gyobb összeggel járul, míg egy része Citrom Benjá min elnöknek évek óta a célra lenkedetlen energiáival azéleskörü gyűlése révén és Citrom Benjámin elnök sájt adakozásából kerül ki.

Uzhorodon (Uagyvár) a klacionista ifjúsági szervezlet „Honor Nation” közgyűlési konferenciája április 21-én és 22-én folyt le. A megújított moz galom (amely esk dimah cserkészcsapatból fejlődött ki) ezen nagygyűlésében megmozdítása nutatta meg leginkább, hogy a komoly és jündületi munka, szí ves kiterjed meghozza a maga gyümölcsét. A főnöke recula akadémián cserkészcsapat 15 éves fennállásának emléktáncgyűlése és a Join Chalnocai volt egybe költve. A Join Chaluc kerületi délut. Grosz, Reisman, Mandlovica chavérok és még mások referáltak a Hachserák és Chalucit helyzetéről, majd élénk vita következett, amelyben szép számmal vettek részt az idegenből jött chalcok is. Davydrócsa roshiedrai önközpénje megnyitása után dr. Zador utószólt a Országos Clonista Szervezet nevében a konferenciát, majd a clonizmus jelenlegi helyzetéről szómlt be. Ugyanezen problémákat más szempontból boncolgatta J. Sam is, a Mánhaga Előná kiüldölte. Chaluc referánciát tartott Grosz Béla chalucreferens, szervezett referánciát Sifancu és a nagy nevelési referánciát leg. Benedikt Alfred. A legutóbbi tanácsadók fontos idog lógiát, nevelési és szervezeti határozatokat eredményeztek. Végleges referációt nyert továbbá a klacionista országos és világszervezetbe való belépés is. A rendezvények 2 napig tartottak. Impozáns jelenség volt a konferencia 300 egyenruhás chalu és cserkészek felvonulása.

A timisoara-gyárvárosi ort. izr. hitközség folyó hó 5-én tartotta Friedmann Ferenc emlékére szent rendes évi közgyűlést. A hitközség tagjai nagy számban jelentek meg és nagy lelkesedéssel vettek tudomást az elnök jelentéséről. A tavaszi mezleg bemutatása és elfogadása után megjelentek a választási sokat és egyhangúlag a következők lettek újra meg választva: Elnök: Friedmann Ferenc. Alelnök: Mencer Edé, Schönbauer Adolf. Gabcóim: Kieger Etréus, Weiburger Móric, Roth Aron. Pénztárnok: Fried Ignác. Előadó: Pinkess Astrum, Jakab, Pinkess Dező, Hoch Josef, Singer Hermann, Köhn Hugo, Keulheil M., Schesinger M., Reich Nafóli, Teszler Ignác, Grünberger H. B., Stern Melech, Schönbauer Félip, Fischer Már, Resenberg Jakab, Grünberger Dávid, Fogel Bernál, Simon Bézalel, Kupfersch, Welz Ozár, Oudselin József.

Gyermeknap. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó fel kértére Lug Beomer napján minden zsidó iskola gyermeknapot rendez, amelynek bevétele a zsidó árvag gondozás felé szolgál. Mideva zsidó gyermek tartsa le a gyermeknapot, a gyermek és szegény gyermekek nyaralásának. — A gyermeknap rendezése Lug Beomer napján tartották, hiteltelők fogtak elő adást tartani az árvagondozás és a zsidó szociális munka jelenlétéről, ugyanők fogták a gyermekek adományait összegyűjtött. A gyermekek kivül a zsidó iskola is közreműködött a megak adományait hoz zájra, hogy mind a többi árva szociális szegény gyermekek részbenesen a nyaralásuk időszakaiban. Az adományok az Erdélyi Zsidó Árvagondozó helyi cso portjához, vagy központi rovdájához (Cuj Str. Paris 36.) juttatandók, de előnévelésükre (6-8) pénzbeadásunkkal küldődik azok beszedésére.

Hajlegen, alig 80 zsidó család alkotja a hitközsé get. Ezen hitközség azonban mint köztudottul szolgálhat nem csak Erdélyben, hanem az ország határain túl is. A helyi zsidó hitközség, valóságos kis népközség. Zsidó község, amely maradvék réli új teljesülési feladatait, de ugyanakkor nagy népi fontosságra is vállalkozik. Példás szolidaritás és áldozatkészség jellemzi a helyi zsidókat és egyik legnagyobb érdemük, hogy megér tették az idők szavát és minden erejükkel támogatják zsidó ifjúságuk megújítását ökörvesseli. Viszont a helyi zsidó ifjúság is nagy szeretettel és tisztelettel csúg a fiatal zsidó generáción. A helyi hitközség elnöke, dr. Dák Lejós, aki a clonista helyi csoportjának is vezetője, feladatos és lelkes zsidó, a hitközség szellemi vezetője. Tuber főbíróival, a hitközség világszerte és a jövendő feladatait, akiknek mély vilátság és jámborosság jellemzi életét, együttesen igyekeznek elengedni minden feladatuknak, amelyek a mai időnek megértéséből, előnyöket biztosítanak zsidó községükre. E megértésből iszik az is, hogy egy fiatal ifjúságot, Dák Lejós, Eric Jiszraeibe költözik és elhatározza, hogy titkári nem adja el, hanem gazdasági feltevéseivel együtt chalu telek kény bocsátja a helyi zsidóság rendelkezésére. Az emult hite és áncpesség közepele, vette át dr. Dák hitközségi elnök a chalu telepet, amelynek támogatásával a hitközség minden egyes tagja legy en nemcsak költözésének tartja. A chalu telep be fogadott felelősege felhívja az erdélyi zsidókat, hogy figyeljék, ahonnan főleg az Ercebe királdó roini család ifjak nyarak megjelölő hachserára kiképe st. A helyi zsidóság, dr. Dák Lejos elnökön kívül sokat köszönhet Hirsch Hevrik, Orin Sámuel, Mayer József, Schwarz J. kab. de a hitközség egyes tagjának is, akik tevékenységükkel és anyagi támogatásukkal minden zsidó megmozdulásban kivessék részüket.

Az ungvári zsidó hitközség hatvanos éborsága az emult hite vilátsalata meg az új vezetőjelet, melynek eredménye az igazolja, hogy dr. László Ovidio hitközségi elnök működésével a hitközség nagy többsége helységi és így újabb két évre bocsátja a hit

község vezetését. Alelnökök: Schönberger Herman és Oella Mór lettek. Pénztárnok: Jakubovics Emanuel, ellenőrré pedig Broua Móri választották meg.

— **Eljegyzés.** Finlász Gitla Oradea és Züszmann Jenő Satu Mare jegyesek. (M. k. é. h.)

— **Vérvád-mese lengyel Felsőszilésiában.** Varsóból jelentik: Kalfovitz kerü letben levő Ruda községben, egy zsidó házából elűnt egy keresztény gyermek, hus vét előlt. Lelkellen agítátorok híresztelni kezd ték, hogy a gyermek a rituális vérvád áldo zata lett. A községben nagyon fenyegető volt a zsidók elleni hangulat és a zsidók borzal mas órákat éltek át, mert minden percben programtól félték. A rendőrség átkutálta a kérdéses házat pincéjéül-padlásáig, de sem mit sem találtak. Közben a szomszéd község ből megjött a hír, hogy a gyermeket meg találták, aki pajkoságából elcsavargott. Az igazolom annak rovéására irándó, hogy minden felé erősen zsidóellenes agitáció folyik.

— **Cérnazoknik,** hazorszáos erősítve: 4 pár Lei: 100 — **Gross Ferencz** herlonygyárvárosban, Brassó Kepu-u. 38.

— **Uj antisemita felirásu táblák Németországban.** Berlinből jelentik: Rosdorfban Göttingen mellett, néhány nappal ezelőtt nagy táblákat függesztettek ki a következő fel irással: Zsidók nem kívánatosok. Solinitz falu bejáratánál a dessauit keüületben pedig, a kö velkező felirás olvasható: Ha a zsidó belép a faluba, magára vessen a következményekért.

— **Max Baer lelövetése.** A világ leg erősebb zsidóját és legvilágosabb boxolóját a new-yorki rádió helységében lelőtték. Elő percekben, amint a napilapok írták, úgy hitték, hogy halálos sebesülés érte a zsidó samponit, ahil, a német nemzetiek bajnokának hívei akarták ellen lábólól, hogy megmeneküljön Schmelging bejnök, a zsidó versenytársól. Az újahban érkezett hírek szerint azonban Max Baer sebesülése nem súlyos és remélhető, hogy halálos sebesülés hatását rövid időn belül kivehéri, és megmérítözik régi ellenfelével, a német Schmelginggel és továbbra is meg védi a világbejnök címet.

— **A Mizrachit Világszervezet** Rav Fischman aláírásával keltes hangu felhívást küldött a világ valamennyi helyiszervezetéhez, amelyben felhívja a mizrachisták figyelmét a sékel gyűlés nagy fontosságára. A mizrachis ták legfőbb kötelessége, hogy sékeleket gyűjtsen és minél nagyobb erővel lépjen fel a szerve zeten belül, hogy eszméit győzedelmesked jenek.

— **Halálozás.** Timisoara zsidóságának rövid néhány nap alatt két kiváló egyénisége szállott sírba. Meghalt **Márlon Béla** bank igazgató, akinek remesleklősége, nagyszerű megalkuvásnéklül zsidósága számos barátot és tisztelőt szerzett, egész Erdély zsidóságá ban. Előbb Aludon volt bankigazgató és az ottani ort. hitközség elnöke, majd Timisoarara költözött, ahol megszervezte a Kis hitelbankot, amelynek élete végéig igazgatója volt. Már lon Béla igazgató, kilüő clonista volt, aki izenél esztendője dolgozott a zsidó re neszens érdekében. Halálát három gyermeke gyászolja és Erdély, de főleg Timisoara zsidósága, amely nagyon megszerette a kiváló és 55 éves korában, oly korán elhunyt férfit.

Singer Jakab hunyt el a napokban, sta tus quo hitközség templomelöljárója 66 éves korában. Singer Jakab jólétonsága közsímerit volt. Egyik alapítója volt a gyárvárosi elemi iskolának. A status quo templomból temették. Dr. Singer főbírói bucsuzálta és Weisz Jenő főbíróntor gyászadalai megrendítették a nagy számú gyászoló gyülekezelt. Az összes timi soarai zsidó közülekek küldöttségleg képvisellették magukat a temetésen. Gyászolják özvegye, leánya és fia Singer Andor. (Kléb).

Előrendül ort. kószar vendéglő Timisoarán
Az általános ismert
Grosz vendéglő
teljesen átalakított, modern új helyiségekbe költözött át.
Timisoara, Tudor Vladimirescu 11
Tittoni ház mellett, a híddal szemben

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Cionizmus és zsidóság

Rabbi Jicahak Jakov Reines a Mizrachit megal a pítője egy ízben azt mondó: A cionisták azt mondják: „a zsidó, aki nem cionista, az nem is zsidó”. En pedig azt mondom: „A cionista, aki nem zsidó, az nem is cionista”.

Rothschild anekdota

A legidősebb Rothschild fia, Náhán, nem sokra becsülték a Rothschildék friss-sültét, nemességét, de ezzel szemben a másokét sem, bármily régi is volt az. Ellenszenvét a rangok iránt nem egyszer szarkasztikus megjegyzésekkel árultal. Egy napon épen sűrűs ügy-kei volt elfoglalt, mikor belépett dolgozószobáiba egy ur, aki erősen hanguliyozós nevet és rangját (őse i) parasz arisztokrata volt) a bemutakozásánál, Rothschild Náhán utórisztas bőlíntolt:

— Még egy kis doigom van Sziveskedjék addig egy széklet parancsolt.

Am a vendég sörödöttlen, hogy őt nevének nem adták meg a kelő és látható bámulsolt, megegyeser és most már hangosabban ismételte nevet és rangját, anélkül, hogy leült volna. Rothschild felétele a pepi rosztól és a világ legnagyobbabb hangját így szólt: — A, én X herceg? ... Bocsánatot kérek ... akkor parancsoljon két széklet venni ...

Ha bankár akar lenni — nyiss bankot

Disangoff, Tel Aviv népszerű polgármestere arról nevezetes, hogy sok bevéradót keresi fel lendés végett. Míhez kezdjen, mi csináljon a pénzével stb. Egy német emigráns, aki 5000 angol font vagyonnal ment az Ercebe, felkérte tanácskérés végett: Bankember voltam, most mit csináljak? — Mire Disangoff a kö velkezőképen válaszolt: — En polgármester akarom lenni — építletem magamnak egy várost. Ha Ön bankár akar lenni — csináljon megának egy bankot.

Né gondolkozzon . . .

Ugyancsak felkereste Disangoffot, egy 1000 font tal bíró bevéradót lánc végett. Ennek meg a kö velkező tanácsot adta. — Ön legelőbb egy-két évig gondolkodni fog azon, hogy mihez kezdjen. Közben, vagy felcsú a pénzét, vagy elcsipekeltéja. Aztán pedig majd dolgozni kezd, az ezer fontot és ezonai munkába kezd, akkor nem érheti semmiféle csúdosás . . .

A jószívű

— Amikor meztelénis gyermekeket látok, szívem mindig összeszorul a fájdalomtól . . .
— Oh, milyen gyermekek szerető lehet ő? —
— Az nem épen, de — susztor vagyok . . .

A konzekvens inzolvens

Reb Mendelnek öt leánya volt és minden egyes alkalommal, amikor egyet-egyet kiházasított — fizetési képtelenséggel jelentett. Amikor mind az öt lányt férjhez adta, azt hitték a híreztől, hogy végre megszűnt a „colux”-et és ezenül rendezen fizetni fog. Milyen nagy lett megdöbbenésük, amikor rövid idő múlva, ahogy az ötödiket kiházasította, újbi nem fizetett.

A fejés tudománya

A kvécában élő anya így szólt kislányához: — Ker gyermekek, megállok a tehenéjés iudománynál. — Nem anyukám — én félek a nagy tehenőtől — előbb a kis borjún taníts meg . . .

Hitler nem tud megbocsájtani

Ast mondják, hogy Hitler semmiképpen sem bocsájt meg ellenfeleinek. Amikor ennek ovát fölé kérdezték, így válaszolt: — Némán nincsenek ellenfeleim. Ha vannak — legyilkoltattam őket . . .

A sádcen és a cipőpucoló

Mi a különbség a háaságközevű és a cipő- takarító között? — A cipőpucoló — csak egy pár cipőt fektet be, a sádcen — az egész életet . . .

20, 23, 28, 31, 32, 33-34, 36

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Szerkesztő: WASSERSTROM SANDOR

ELŐFIZETÉSI ARAK
Hitközségeknek és vállalatoknak 500
magánosoknak: egész évre 300, félére 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ek,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengé, 10-6 Dollár.

A gyűlölet magvetése

Henlein aschi tornatanár megmutatta, hogy nem kell politikai múlt és nem kell nagy koncepció. Csak berlini jelszavakkal gyűlöletet hinteni és a kelevény földben megerem hamarosan az a mérges mákony, amely megsződiti az emberek szüszret. Henlein győzött a csehszlovákiai választásokon és annyi parlament képviselőt juttat be a csehszlovákiai parlamentbe, amely nagy gondot fog okozni a demokrátiás kormányának. Ez korunk tragédiája. Hogy a Henleinok, ezek a „Jornatandrok” tudnak sorsokat intézni. Nem emberek, hanem országok és élővénő generációk sorsát. A zsidóság szempontjából kétszeresen tragikus ezeknek az elemeknek előretörése. Mert minden megszerzett hille pozíció azt jelenti, hogy a zsidóság előtése lassankint a taninymra csök- Az hiteklük volna, hogy a csehszo németiség, amely nagyszerű anyagi yok között él egy szabad köztársaság in belül, jól látja, hogy tul a haladón, és gy milyen keserves küzdelmet foly- zadosági létért. De uylátszik a má- r, de biztosan hat és előbb tart- lni nagyméretű álmot, a maguk jöléténél is. A szudánemetei rúdusa nem öröm a zsidóságra és ragyogó perspektívák egyik dlo- inkább szomoruan elgondolkoz- bízhatunk a fiatal csehi köztársas- vszverű viálátszásában, ahol a demok vállalása nem trázis — ezt mutatta a választás eredménye az szimp- jelenség Henlein előretörése.

Trükk, vagy politikai fordulat?

Zsidó-ellenes terrorbandákat tartóztattak le Münchenben

Berlin. A lapok hírt adnak arról, hogy Münchenben a rendőrség terrorcsapatot tartóztattat le, amelynek tagjai napokon keresztül zavarták a katolikus gyülekeket és a hét végén bemázoltak számos müncheni zsidó kereskedő kizakatiyegveit és arra kény- szerítették a kereskedőket, hogy zárják be üzleteiket. Amikor velük szemben oltalmat kértek és a rendezavarókat megszüntetésére karhatalom vonult ki, a terrorcsapat szem- bocsázott a rendőrökkel, amiből több helyütt is valóságos csaták támadtak. A ren- dőrség ekkor erőyes fellépésre szánta rá ma- gát, nagyobb osztagot vezényelt a terror- csapat működési színterére és letartóztatta annak tagjait. A letartóztatottak száma meghaladja a harmincat. A lapok értesülése szerint a letartóztatottak között van egy Schmidt nevű volt acélszakos és Kratz nevű volt Reichsbanner tag.

Hogy valóban politikai fordulat állott volna be, annak ellentmondó az is, hogy Streicher egyre folytatja gyilkos antisemita agitációját. Legutóbb Kölnben egy népgyűlés alkalmával azt követelte, hogy „kutyakorhóccsal verjék ki a zsidókat Németországból.” Egy katolikus papot, aki bátor volt tiltakozni a drasztikus agitáció ellen, véresre verték a helyszínen.

Varsói chassidok megtámadták és inzultálták rabbijaikat Az Aguda harca a clonista alapok ellen

Varsóból jelentik: Az utóbbi napokban kellemetlen támadásban részesült a varsói rabbikollégium néhány tagja. Az excessusokat fiatal chassidoknak egy kis csoportja inscenálta, azon rabbik ellen, akik a Zsidó Nemzeti Alapra való adakozási felhívást alá írták. A demonstrálók megrohanták az ille- tő rabbik lakását és azokat feldúlták és fenyegetőleg léptek fel az illető rabbik ellen, követelvén, hogy adott aláírásukat vonják vissza. Amikor ezt az illetők megtagadták, akkor a rabbikat súlyosan inzultálták. A varsói hitközség székházában a támadások tovább folytatódtak. A rabbi hivatal beren- dezését is nagyrészt összetörték és szidál- mazták a jelenlevő rabbikat. Az odasiető mizrachista ifjak védtek meg a rabbikat a további inzultusoktól. Véres verekedés kezdődött, amelynek csak a rendőrség tudott véget vetni. Ezekkel az eseményekkel kap- csolatban a lengyelországi Mizrachit vezet- sége a megtámadt rabbiknak szimpatiá- tüntetést rendezett és ragaszkodásról biz- tosította őket. Ezekben az írásokban ki'e- nítették, hogy a lengyelországi Tórahú zsidó-

ság sok tizezernyi mizrachistája velük érez és értékelni tudják azt a heroizmust, ame- lyet tanúsítottak annak érdekében, hogy Palesztina valóban a Tóra szelleméhez épüljön fel. Az Aguda központja egy nyilatkozatot tett közé, amely szerint hangsúlyozza, hogy az Aguda továbbra is harcolni fog a clonista lapok ellen és helyteleníti, hogy rabbik odaadják magukat, az ilyen aláírásokhoz. Azok a chassidok, az ilyen aláírásokhoz- ban részesítették ezeket a rabbikat, sem di- rekt, sem indirekt erre megbízást nem kap- tak és a vallásos tömegek hangulatának ad- tak ezzel kifejezést. Az illető rabbik, az Aguda szerint nagy chulul hasámet követtek el. Egyidejűleg felhívást bocsájtottak ki, amely szerint igyekezzenek nyugalmukat megtartani, nehogy hasonló események új- lag kiborbanjanak. Dr Posner tábornok fő- bíró szintén a megtámadtok közé tartozik, akinek eme kellemetlen incidens alkalmából tudomására adták, hogy a legfelsőbb len- gyel hadvezetőség szimpátiával viseltetik irányában

Mentsük meg az erdélyi zsidóságot jövőjét

Látogatás Erdély legnagyobb jesivájában

Tasnád, május hó. Kies völgyben fekszik Tasnád, ez a régi szilágysági kisváros, amely csendesen meghúzódva éli a maga egyszerű életét. Dolgozó szerény lakosság lakja, román, magyar és zsidó.

A városka jellegzetessége, amely az átutazókra azonnal szembeötlő, hogy számos kisebb csoportokban, élénken és sajátosan gesztikuláló talmudot tanuló ifjúságot lát az utcákon és ha ennek oka iránt érdeklődik, akkor azt a választ kapja: hogy 360 jesivabocher él e kis város falai között. Itt van Erdély legnagyobb talmudiskolája, ahol erdélyi fiukon kívül, az ökrilásyokból, Cseh-szlovákiából, Jugoszláviából és Magyarországról is jönnek ide a Tan forrásához, hogy ellássák magukat szellemi cseleddel egy egész életre.

Érdekes, hogy a tasnádi zsidóság lélekszáma aránytalanul kicsi ahhoz, hogy az ifjaknak ezt a lélekszámát befogadni tudja, azért a legtöbb bocher nemzsidó házaknál helyezkedik el és amikor egy idegen kora reggel véletlenül Tasnád utcáit, minden házból a talmudi tanulás érdekes, lelkesítő és megkapó melódia csendül ki, a bogárházak házakból. A „főbbi egyetem” így nevezik a jesivát a tasnádi nemzsidó lakosság. Valóban az ez a főbbi magaskolája, ahol olyan oktatásban részesül a vallásos ifjuság, amiért érdemes messzi földről elvándorolni.

De mit ér a sok szellemi kincs, amely felhalmozódik, ha a nagyobb szilágysági ifjú nem tudja egészséges fiatal gyomrát jóllakítani? 14 évtől 22-ig ott élnek kora hajnalút késő este a Tan házában ezek az összesereglett ifjak és ellátásuk sok kívánalmat hagy hátra. Azt egy pillanatra sem szabad gondolni, hogy a tasnádi zsidóság egymaga vállalja ennyi ifjú ellátását. Képtelenség is volna és anyagi helyzete miatt nem is engedheti meg magának ezt a nagy luxust a tasnádi zsidóság, amely így is egészét messzi meghaladó áldozatkészséggel segítyei, élmezsei és látja el a 360 főnyi ifjúságot.

Sajnos, a tenetmék maguk is elég szűkek, annyi tanuló befogadására, nevezni, hogy két turnusban kénytelenek tanulni és Brisk főbbi hallatlan áldozatkészséggel, odaadással igyekeznek gondoskodni a tanítványok szellemi és anyagi ellátásáról. Így is minden lehető elkövet Tasnád zsidósága, a környékbeli földművelőkkel, együtt, hogy a menzához szükséges heti 15 mázsa kenyert és 1800 liter tejet felhozzák. Husról és egyéb „luxus”-ról szó sem lehet, pedig ezeknek az egészséges fiatal gyomroknak jó és kiadós, kalóriás ellátás járna.

Még jó, hogy az ifjuság nem lát úgy bele az erdélyi zsidó politikai és boszorkánykonyhájába. Különböző megdöbbentő vélemények, vagy talán nem is venni tudomásul, hogy azért kell nekik sokszor éhesen és korgó gyomorral lefeküdni, mert lelkes derék főbbiek és világi emberek évekként előlött már meg akarták teremteni az intézményes ellátás megszervezését, az okokból egy-két főbbi elzárta ezt. Fél, hogy akkor Tasnádon lesznek tisztán látó bocherok, akik látni fogják, hogy derék áskendők és azok rabbiál gondoskodnak ellátásukról és talán még „szimpátiát” is

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben
KATZ orth. kóser restaurant
Bucuresti, str. Carol 32. I. emelet

érezzenek irántuk. De ezt nem lehet tűrni — gondolták — inkább éhezzen 360 és a többi bocher, mert az éhes fiatalokat jobban tudják kormányozni.

Ami a jesiva jelenlegi helyzetét illeti, néhány nappal előzőt nyit meg az új szemeszter, amelynek impemélyos megnyitására Leitner Bernát hitközségi elnök átengedte a templomot, amely zsúfolásig megtelt a tasnádi hívekkel és ifjusággal. Még így is alig fértek el a templomban és Brisk főbbiek tartalmas, nagy beszédeket nyitotta meg a tanulási időszaknak ezt az új fejezetét.

Eddig a beszámoló, améyhez nekünk is volna néhány megjegyzésünk. Megértjük a cikkíró lelkesedését, amellyel üdvözli azt a nagyszerű ténnyt, hogy a tasnádi jesivan 360 bocher jelzi az évezredek zsidó utat. Jelenti azt, hogy sokszáz szülő, az az „anyagias”-nak kiképzett zsidó szülő semmi praktikumot nem jelentő Tóratanulásra küldi gyermekét.

De amily örvendetes ez, annyira elszomorító, amit az ifjak ellátásáról írnak. Most tűnik ki, újból és újból, hogy mit jelent a „Tomche Jesivosz” hiánya. Valóban nincs sem mi lehetőség arra, hogy ezt az erőszakkal agyonlított szervezetet mégis működésbe hozzák? Vajon nincs-e arra lehetőség, hogy akkor, amikor jesivánkat bizonytalan jövő előtt állanak, lemaradásuk, téves veszélyben van és a zsidóság ezen évezredek oszlopait ingadoznak, hogy akkor lelkesületünk jobb belátásra térjenek és mégis megteremtsek az erdélyi „Tomche Jesivosz” nélkülözhetetlen szervezetét? Hát szabad-e és lehet-e kívánni a tasnádi 70—80 zsidó családtól, hogy ennyi bocher ellássák? És ha kívánánk is olyan gazdasági viszonyok vannak éppen Tasnádon, hogy ezt a „luxus” megengedhetné magának az ottani zsidóság? Fát a szívünk, hogy Erdélynek ez a legnagyobb jesivája, amely világszerte fáklyája a jövő generációnak, így elhagyottan tengetődik és sok-sok zsidó gyermek, Tórat

nuló zsidó ifjú éhesen, küzdőve a legnagyobb önmegtagadással tanuljon, mert errefelé nincs pénz! Dintórákra, veszekedésekre, comisia interimarekra, gyűlölködésre és egymás üldözésre, vannak Erdélyben milliók! De ezresek a Tóratanoló ifjak jóllakítására nincsenek? Kérjük ezt mindenekelőtt az orth. Központi Irodától! És kérjük a többi jesivát nem tartó főbbiektől, s kérjük az egész erdélyi zsidó közvéleményt!

Tenni kell itt valamit. Nem holnap, hanem — még ma! *Allan össze az erdélyi zsidóság és ne engedje elpusztulni ezeket a virágzó Tanházakat.* Sem a tasnádi, sem a többi. Pénz kell és kollektív erővel fel kell hozni a menzá iavára. Ha van az egyetemi menzákra, legyen a Talmudgyvetem főiskoláisi számára is. A „Népink” ezon tenetszólitja Erdély zsidóságát, hogy az elalattott Tomche Jesivosz egyesületet mégis hívja életre, mert ezt követeli sok szerény éhes ifjú és követeli a zsidó lelkiismeret, amelyet egy kis stallum lenesfűért, amyszor és annyian adtak el az utóbbi évek folyamán. Adni kell a tasnádi jesivának és ellátni a bocherok száját.

Ankétot kezdünk lapunk hasábjain az erdélyi jesivák érdekében és hozzájárulásokot szívesen veszünk. Aki pedig anyagiakban járul hozzá a nagy ügyhez, küldje azt Brisk Ezékiel tasnádi főbbi címére (Jude-tul Salai) vagy Leitner Bernát hitk. elnök címére Tasnád, de lapunk kiadóhivatala is továbbítja és hírlepipilag nyújtázza.

Elérkezett a vallásos zsidóság testi és lelki megmentésének ideje. Mindenünk kötelességei vannak a zsidóság reemerdődéséért művésben, ha csak nem akar részes lenni annak a bekövetkező veszedelemnek, hogy elpusztuljon az a zsidó hűv, amely mindenkor a zsidó és osztrák zsidóságunk örökéletiségének.

A menekültek problémája és a Népszövetség

London. Dr. J. H. Hertz angol grand-rabbi és Mrs. Neville Lasky a Board of Deputies elnökeinek felesége, tagjai voltak annak a Lord Cecil által Sir John Simon külügyminiszter elé vezetett delegációnak, amelyet a menekültek érdekében az angol szervezetek állítottak össze. Az összeállított anyagból kitűnik, hogy körülbelül egy millió orosz, német, örmény, assyr menekült él, a kiknek nemzetközi segítségéről okvetlenül gondoskodni kell. A delegáció az gondalmának adott kifejezést arra vonatkozólag, hogy a Nansen-hivatalt 1938-ban fel akarják oszlatni. Egyidejűleg a Népszövetségnek menekültügyi támogatását is meg akarják szüntetni. A delegáció azt ajánlotta az angol külügyminiszternek, hogy tartsák fenn ezt a hivatalt, vagy a Népszövetség egészét alatti, vagy mint annak integráns része, amely a németek menekültjeinek gondozását is vállalja. Különben a német menekültek komiszariatusa mostanig semmi anyagi támogatást a Népszövetségtől nem kapott, ennek dacára a Népszövetség nem fog tudni elzárkózni ama kötelezettségetől, hogy a német menekülteket erejéhez mérten támogassa.

Simon külügyminiszter figyelemmel hallgatta végig az előterjesztéseket és hozzáfűzte, hogy valószínűleg a legközelebbi genfi ülészakon napirendre kerül ez a kérdés is.

nuló zsidó ifjú éhesen, küzdőve a legnagyobb önmegtagadással tanuljon, mert errefelé nincs pénz! Dintórákra, veszekedésekre, comisia interimarekra, gyűlölködésre és egymás üldözésre, vannak Erdélyben milliók! De ezresek a Tóratanoló ifjak jóllakítására nincsenek? Kérjük ezt mindenekelőtt az orth. Központi Irodától! És kérjük a többi jesivát nem tartó főbbiektől, s kérjük az egész erdélyi zsidó közvéleményt!

Tenni kell itt valamit. Nem holnap, hanem — még ma! *Allan össze az erdélyi zsidóság és ne engedje elpusztulni ezeket a virágzó Tanházakat.* Sem a tasnádi, sem a többi. Pénz kell és kollektív erővel fel kell hozni a menzá iavára. Ha van az egyetemi menzákra, legyen a Talmudgyvetem főiskoláisi számára is. A „Népink” ezon tenetszólitja Erdély zsidóságát, hogy az elalattott Tomche Jesivosz egyesületet mégis hívja életre, mert ezt követeli sok szerény éhes ifjú és követeli a zsidó lelkiismeret, amelyet egy kis stallum lenesfűért, amyszor és annyian adtak el az utóbbi évek folyamán. Adni kell a tasnádi jesivának és ellátni a bocherok száját.

Ankétot kezdünk lapunk hasábjain az erdélyi jesivák érdekében és hozzájárulásokot szívesen veszünk. Aki pedig anyagiakban járul hozzá a nagy ügyhez, küldje azt Brisk Ezékiel tasnádi főbbi címére (Jude-tul Salai) vagy Leitner Bernát hitk. elnök címére Tasnád, de lapunk kiadóhivatala is továbbítja és hírlepipilag nyújtázza.

Elérkezett a vallásos zsidóság testi és lelki megmentésének ideje. Mindenünk kötelességei vannak a zsidóság reemerdődéséért művésben, ha csak nem akar részes lenni annak a bekövetkező veszedelemnek, hogy elpusztuljon az a zsidó hűv, amely mindenkor a zsidó és osztrák zsidóságunk örökéletiségének.

Trencsénfep!
fűrdő n mezközi rheuma elleni k
lem élen naad Olosz pausz kurái n
betez számára lehetővé teszik a th
fűrdőkúrát: rheuma, lőszérvny,
neuralgiák ellen és visszérgyulla
állapotoknál Információk a
igazgatóság úján.

A cionista világkongresszust Luzernbe hívták össze

A londoni cionista központi iroda közölte, hogy az executive legutóbbi ülésén elhatározta az AC. elnökségével való éves tanácskozás után, hogy a 19-ik cionista világkongresszust ez év augusztus 27-ére Luzernbe (Svájc) hívja össze.

BERKOVITSNÉ

Orth. Kóser vendéglője
Oradea, str. Nic. Iorga 19.
Lakodalmak, bankettek részére
elegáns külön terem az emeleten

Zangwill mondta:

„V. György, a zsidóság legnagyobb barátja, aki valaha trónon ült”

Az angol király 25 éves uralkodása alatt 350 ezerről 620 ezerre növekedett az angol zsidók száma

Az angol királyjubileummal kapcsolatban londoni tudósítónk a következőket írja az angol zsidóság szerepéről, a nagyszabású jubileumi ünnepséggel kapcsolatban. A Buckingham palotában az ünnepek alatt megjelent dr. Hertz, a birodalmi főbbiek, mint a Victoria rend parancsnoka főbbrágban és lakcipőben. Vele volt két frakk-ban öltözött ur: Neville Lasky, az angol zsidóság birodalmi elnöke (Barclay of Deputies) és Leonard Montefiore, az angol zsidó hitközségek szövetségének az elnöke. A királyi pár külön kihallgatáson hozták a birodalom zsidóságának képviselőit, akik ezüstsüveggel rememülést nyújtottak át nekik, amelyben a következők voltak: — Legkegyelmesebb uralkodóink! Mint az angol zsidóság képviselői jelentünk meg Felsőtek előtt, hogy a trón színiolya el helyezzük alázatos üdvözlőlevelünket és alattvalói hűségünket. Felsőtek zsidó alattvalói hűségesen csatlakoznak a sokmillió angol polgár üdvözléséhez. Felsőtek hosszú és dicsó uralma alatt zsidó alattvalói, minden erejükkel, kitartással és lelkesedéssel szolgálták a Trónt és a brit birodalom érdekeit. Felsőtek a jogok és szabadságok tökéletességét adták alattvalóinknak az elmúlt 25 évben és mi azért imádkozunk, hogy Felsőtek uralma sokáig tartson.

ben minisztérium, amelynek legutóbb egy zsidó tagja ne lett volna. Sir A. M. Samuel pénzügyminiszter, Sir Edvin Montagu, indiai miniszter, Sir Philipp Sassoon légügyi, Emanuel Shinerell pénzügyi, Sir Herbert Samuel belügyi, lord Reading külügyminiszterek voltak. Lucien Wolfot ő nevezte ki, Anglia népszövetségi megbízottjának. György uralkodása alatt történt 1917-ben a Balfour deklaráció és uralkodása alkotáshoz fűződik, a palesztinai zsidó ott-hon felépítésének meginduló nagy munkája, mely több mint 450.000 zsidó títartott rövid néhány év alatt boldog megelégedéshez. György király uralkodásának zsidó szempontból egyik legjellemzőbb ténye, hogy az angol birodalom hadseregében nagyszabán nevezett ki zsidó vezénylő tisztet. 1918-ban vezénylő főbbrágokká nevezte ki az ausztráliai zsidó sir John Monash, aki a világháború egyik legnagyobb hadvezérévé lett. A világháború utolsó hónapjaiban őt nevezték ki a francia területen operáló angol csapatok legfőbb parancsnokává. A legnagyobb angol katonai kitérte: a Viktoria-rend nagyceres-tét (olyasmint, mint az osztrák-magyar monarchia Maria Terézia-rendje), őt zsidó kaptá meg, a közpérezet 59 és a kiskereset 85, 160) zsidó tiszt kapott a világháborúban György királytól nagyobb kitüntetést. A zsidó hősi halottak száma az angol királyi hadseregben és haditengerészetben 134 ízt és 2086 közlegény volt. Az összes zsidó katonák száma 52 ezer volt a világháború alatt.

Örök hálaa kötelezte a zsidóságot György király a német antiszemitizmus uralkodása óta is. György király személye-

260.000 nem zsidó nemárja él Németországban

Egy berlini lap statisztikát közöl azokról, akik nem zsidók ugyan, de mint árjakat sem veszik tekintetbe. Az érdekes cikk a következőket írja: 1. Nem zsidók, akik zsidó származásúak (azaz olyanok, akik maguk, vagy szüleik zsidók ugyan, de kikeresztelkedtek.) Ezek száma Németországban 35.000-re tehető. 2. Nem zsidók, akik háromnegyed-részben zsidó származásúak (ezek olyanok, akiknél a nagyszülők egy-része nem zsidó származású.) Ezek száma 2000. 3. Nem zsidók, akik félig zsidók, (ezek szülei félig árja, félig zsidó származásúak.) Ezek száma körülbelül 70—75.000. Nem zsidók, akik csak negyed-részben zsidó származásúak. (Ezek olyanok, akiknél a nagyapja, vagy nagymama zsidó származású volt.) Ezek száma Németországban 125.000 esetleg 130.000 lehet. Ha ezek után összeszámoljuk az összes negyed, fél, háromnegyed zsidó származású nemzsidó, nemárja lakosokat, akkor körülbelül 250.000 260.000 lehet számuk. Ez év elején összesen 450.000 zsidó lélekszámra becsülik a Németországban lakó zsidókat, akik annak is vallják magukat. Ha hozzávesszük ehhez a számhoz még a fenti 260.000-et is, sem jön ki több, mint 710.000. A németországi lakosság összesen 66 millió. A németországi lakosság 100-ára jut 10 zsidó. Igy tehát ezer szászpercentes árja áll szemben 7 zsidóval. És ezer árja állandóan fél és nem tud tudni 7 zsidótól. Ezer állig felfegyverzett, gáz-

2000 lábunkkal

egy egész életen át járunk, futkosunk és állunk. Kiméljük és óvjuk őket. Szereltesük cipőnkre a kellemes viseletű PALMA-OKMA talpat, amely tartós, rugalmas, vízhatlan és olcsó.

PALMA-OKMA

sen is résztvev azokban a szelvényekben, melyeket az angol közvélemény a kiutazott német zsidók iavára rendezett. A királyné pedig legfőbb patronusa lett annak az akciónak, mely az emigrált német zsidó tudósokat tóra katedrához juttatva. Israel Zangwill, Anglia legnagyobb zsidó írója írta György királyról 1926-ban: „Az angol szellem az igazság és a jog szelvénye. De György király, mivel többször volt alkalmam a zsidókérdésről beszélni, tette valójában Angliát azzá, ami a zsidóság szemében: az üldözött zsidók védője és megmentője. Anglia a legfőbb fórum, ahová a gettó páriái felebezhetnek és V. György angol király a zsidóság legnagyobb barátja a ki valaha trónon ült.”

álarcos, rohamsisakos, repülőgépes, tankos árja 7 védtelen zsidó jeddrel szemben. És ezek volnának a hős teutonok? Akik senkitől sem félnek, hirdetik, hogy hangon, csak az Urtól és a zsidóktól. Illetőleg még így sem helyes. Mert amint a pogányság kultúrájának terjedése mutatja, még az igéktől sem félnek. Nem! Csak hét zsidótól, amelyik ezer bős árjára esik. Hát nem tragikomikus?

— Királyi kitüntetés 25 éves házassági és üzletalapítási évfordulóra. A luogói zsidóság egy érdemes házaspárját Popper Simon és nejét, születté Hunwald Reginát 25 éves házassági évfordulójuk alkalmával, amely egyidejűleg negyed évszázados üzletalapítási ünnepélyük is, Öfelsége a Meritul Commercial“ érdemjelével tündette ki. Popper Simon nemcsak a közgazdasági életben tölti be közérdekű szerepet, hanem első helyen látjuk ugy a cionista, mint a hitközség közeleti munkájában is. Hosszu éveken keresztül Códaka és Chevra gábeje, jelenleg pedig mint gazdasági és jótékonyági gondnok tölti be általános megelegedés mellett szilys gazdasági tisztviselt. Tevékenysége mellett ott látjuk azonban mindenütt, ahol akár nyíltan, de főleg titokban adni kell, a zsidó nyomor enyhítésére.

A berni per és annak történelmi előzményei

Tanulmány a „Cion bölcseinek jegyzőkönyve” hamisítványáról, szerepéről és fragikus kifutásairól

A tanulmányhoz szükséges adatok a berni törvényszéki tárgyalások hiteles jegyzőkönyveiből, valamint a svájci hírközvetítő szövetsége által kiadott hírlapokból, továbbá a „Jüdische Informationszentrale” Amsterdami kiadásából, valamint Rusch prof. „Die Weisen von Zion” riportjából vettük.

1

Vajjon mi is az úgynevezett Cion Bölcseinek Jegyzőkönyve? Ez a jegyzőkönyv olyan irodalmi termék, amely egyike a világirodalom legelterjedtebb írásainak. Számos nyelvre lefordították és a világ minden országában terjesztik. Amint már a neve is mutatja, bizonyos ülések jegyzőkönyve ez és pedig „Cion Bölcsei” 24 titkos ülésének. Cion Bölcsei képezik ugyanis — így állítják be az antiszemita — a világ „titkos főkormányát”. Szerintük ezek valahol titkokban összeültek és ezeken a titkos üléseken ismertette meg e titkos kormány, még titkosabb programját.

Milyen programot adott ás hirdetett e titkosztas kormány? Röviden, fogalmazásban: „A zsidó nép törekedjék világiuralomra. Feladatuk tűzte ki, hogy a világ minden országában, ravasz módon, természetesen a gazdag népek bőrére és terhére, szítsanak forradalmakat és harcolják ki a demokráciát és a parlamentarizmust. A polgári jogegyenlőség segítségével mindenkit vessék el a gyűlölet és a széltudás magyart. Ez örökös magvetések rövid időn belül kisérjadjanak és akkor a szabadságharcok, a fűndctöke és a zsidó világszűjtő segítségével, iltm fog a zsidó világuuralom öröki. Dávid törzseből származó zsidó király fog azután a világ felett uralkodni. A világnak azonban semmi oka nem lesz örülni az uralomnak, mert ez a Messias nem tesz igazságot és békéjelen. Amint az a bibliában áll, hanem egy abszolút monarch, egy tyranus, akinek célja a zsidó népen kívül a világ összes népének leigázása és ahhoz a régi vérszomjas zsarnokok csak ártilan gyermekekhez hasonlítanak.”

Vajjon nem hangzanak ezek fantasztikus és meszeszerűen? és vajjon nem-e támad fel minden józan és értelmes emberben az az egészen természetes és egészséges gondolat, hogy egy ilyen fantázia termék, ilyen hihetetlenül hangzó valami, nem lehet valóság, tehát ártalmas sem lehet. Sajnos a történelem egészen más mutatnak. A normális elképzelésnek ellentmond először az a szomorú valóság, hogy a fantázia e rémszülöttje a zsidóságra már eddig is tömegtelen bajt és szenvedést hozott. Sok ezernyi ember életét követelték, hiszen az orosz ukrainai pogromok jelszavait is ezek képezték. Ellentmond másodszor az a körülmény, hogy Európá legnagyobb országának vezető pártja — ma már egész Németország — és a nemzeti szocialista munkáspárt, programjának szellemi bázisát, a jegyzőkönyvek ben lefektetett fantázia termékek képezik. Harmadszor a jegyzőkönyv segítségével és

az ebben foglalt propaganda anyag felhasználásával folyik a nemzetközi zsidóellenes front megalakítása és végül: Németország teljes anyagi erejével támogatott antiszemita sajtó a jegyzőkönyveket, mint rettelés vádiratot terjeszti a zsidóság ellen, millió és millió példányszámban a világ minden nyelvén és minden országában. A jegyzőkönyvek ma már hihetetlenül gazdag irodalmával számolhatunk a gyűlöletnek és hazugságoknak olyan kaotikus tengerével, a mely beláthatatlan terjedelmű.

Ugy véljük, helyes, ha a berni per ismertetése előtt megpróbáljuk először a jegyzőkönyvek keletkezését és történetét megismertetni és bizonyos, hogy ismerve a tulajdonképpeni per tárgyat, az igazságot és pártatlanul érdekes per lefolyásának megismeréséhez közelebb fog bennünket hozni.

Hogyan kerültek a jegyzőkönyvek nyilvánosságra?

A „Cion Bölcseinek Jegyzőkönyve”, német nyelven először 1919-ben jelen meg. Akkor azokat „Cion Bölcsei Titkai”-nak nevezték és fordítója és kiadója, Gottfried Zur Beck volt. Hogy miképpen kerültek ezek a jegyzőkönyvek Zur Beck birtokába, arról Zur Beck ur részéről a következőket halljuk: 1897 őszén ülészeit Bazelben az első cionista világkongresszus, amelynek ismeretesen az volt a célja, hogy megszervezze a zsidó népet, egy nemzetközileg elismert, zsidó nemzet otthon felépítésére. Ülései nemcsak a zsidó világ, hanem az egész világ közvéle-

Jégszekrények, minden nagyságban legolcsóbb áron Standard vasbutor-gyár, Str. Aurel Lázár 10. (Fogtűzűjelű)

ménye érdeklődésének homlokterében állottak és természetesen a legnagyobb nyilvánosság előtt zajlottak le Zur Beck ur azonban elmeséli, hogy a nyilvánosság semmit sem tud. Csak II. Miklós cár kapott értesítést arról. A cár ugyanis egy titkos ügynököt küldött Bazelbe a kongresszusra, mint megfigyelőt. Ez az ügynök nagy anyagi áldozatok és megvesztegetések árán hozzájutott a jegyzőkönyvekhez és másolatot juttatott róluk készíteni. A másolatot a titkos ügynök Oroszországba vitte és minthogy a jegyzőkönyv a „zsidó nyelvén” (héber nyelven) lett megszerkesztve, átadta azt az orosz titkos rendőrség egyik főügyoskének. Prof. Sergius Nilus-nak, aki mint orientalista, a jegyzőkönyvet oroszra ültette és könyomatta.

Zur Beck a német jegyzőkönyvek kiadója, hivatkozik tehát az orosz eredeti kiadásra és valóban az a helyzet, hogy a jegyzőkönyvek először Oroszországban jelentek meg. De nézzük és vizsgáljuk meg

közelebről ezt az eredeti orosz kiadást. Ez 1905-ben készült és belőle ma már csak egyetlen példány létezik a világon és ez a példány a Britsch-muzeum birtokában van. Már maga a kiadási év egy kisat gyanús, hiszen Beck azt írja, hogy a jegyzőkönyvek még 1897-ben, tehát 8 évvel azelőtt szereztek meg, másoltattak le és adták át Nilus professzornak. Ilyen fontos és szenzációs okmányokat, amelyeknek megszerzése hialatlan fáradságba és rengeteg pénzbe került, miért nem hozták azonnal nyilvánosságra? Sőt 1897—1905-ig tehát 8 éven keresztül Nilus prof. rendőrgyűzők írásztáinak főlkjában békésen szunnyadoztak. Már ez az érthetetlen tény is elegendő volna ahhoz, hogy Zur Beck történetét kétkelkedéssel fogadjuk. De a mi kétségeink még jobban megerősödnek azáltal, ha meghalljuk, amit maga Sergius Nilus orientalista prof. és titkos rendőrgyűzők mond. Ő ugyanis szükségét érzi annak, hogy saját olvasó társaság számára valószínűvé és elfogadhatóvá tegye azt, hogy milyen módon került a jegyzőkönyv az ő birtokába, ez okból a következőket mondja el: „E jegyzőkönyv: a jegyzőkönyvek nagyterjedelmű könyvből hasították ki, titkos levelezés útján, a Franciaország egyik városában székelő cionista főiroda levéltárából.”

Amint láthatjuk, Nilus professzor teljesen mást mond, mint amit Beck mondott. Nem Bazel, hanem Franciaország, nem kongresszus, hanem „főiroda”. Ezzel azonban még nem vagyunk készek, mert Nilus saját magának is ellentmond. 1911-ben, amikor a jegyzőkönyv Oroszországban újból kiadást ért el, Nilus tanár a jegyzőkönyv eredetéről vonatkozólag a következőket mondta: „Az a személy, aki ezt a kéziratot átírta, biztosított arról, hogy a kézirat hű másolata annak az eredeti okmányoknak, amelyek egy nő, az egyik legkimagaslóbb és legbefolyásosabb szabadkőművesről gáláns király köztelen és a szabadkőművesek egyik titkos ülésén után ellott. Nilus prof. nem tön zavarba, cionizmus, szabadkőművség: neki mindegy.”

És végül, hogy a mérték teljesen beteljen és hogy a jegyzőkönyvek keletkezésére vonatkozólag most már semmi kétség se legyen, a legújabb német jegyzőkönyvnek a kiadója, Teodor Fritsch, az azóta már meghalt nácivezér, három évvel ezelőtt az új kiadás bevezetésében az okmányok származásáról a következőket írja:

„Az orosz titkos rendőrség, 1901-ben egy zsidó lakásában történt házkutatás alkalmával egy kötet héberül írott kéziratot talált, amelynek átfordításával prof. Nilust orientálistát bízták meg, aki azt fecsülettel el is végezte.”

Tehát, most már tudjuk, hogy honnan származnak az okmányok, mind egyik kiadó ellentmond a másinak és egészen mást mond, midőn a jegyzőkönyvek eredetéről van szó. Minthogy pedig nehéz volna megállapítani, hogy közülük melyik mondott igazat, nyugodtan állíthatjuk tehát, hogy egyikük sem!

Minden okunk meg volna tehát arra, hogy a jegyzőkönyvet, amelynek a származása annyira homályos, hamisítványnak tartjuk, azonban föltevések és állítások még nem bizonyítottak. Hallani fogunk azonban olyan okokat és megcáfolhatóan bizonyítottakat is, amelyekkel nyugodtan állíthatjuk a hamisítvány bélyegét.

(Folyt. köv.)

Elsőrendű orth. kóser vendéglő Timisoara Az általában ismert Grosz vendéglő teljesen átalakított modern új helyiségbe költözött át Timisoara, Tudor Vladimirescu 11 Titoni ház mellett, a híddal szemben

HETI GLOSSZÁK

Döntések le a zsidó orvosbálványokat

Néhány nappal ezelőtt egy véc jelent meg a Streicher egyik lapjában, a „Deutsche Gesundheit aus Blut und Boden” címűben, amelyben már örültséggel hátras propagandát kezd a szérum-kezelés ellen. Mindenekelőtt Behringet támadja, Koch tanítványát, a szérum-terápia feltalálóját. Bevezetésében azt írja Streicher, hogy Behring a zsidók szolgálatában állott. Ez kiteszik abból a tényből is, hogy egy Else Späse nevű zsidó nőt vett feleségül. Az a kár, amit Behring német népvagyomány okozott, felbecsülhetetlen a „normális” káron kívül. A szérum állatokból lesz vére, ami az emberi táinak idegen fehérjét adagol és ez a fehérje — mérgező is. (Ilyen örültség?) Azoknak száma, akiket megöltek szérummal, egész hadsereget tenne ki. Főleg a diftéria szérummal ölték meg sok embert. Az a gondolat, hogy állatokból vett olóanyaggal embereket beoltsanak, tipikusan zsidó gondolat és zserves kapcsolatban van a zsidóság világualmi tervei-vel. (Nem tudhatjuk, hogy mit kellene inkább: bosszankodni, vagy nevetni: ezen a retentő bornirtságon.) De ha ölére nem is mindég alkalmas a szérum, arra mindenesetre elég, hogy örök életükön át érezzék a zsidalmakat és munkaképtelenség legyenek, teljesen alkalmatlannak válnának céltudatos, kitartó munkára. Ezt akarja a zsidó világu vezetőiség és ez az, amit már az anjak idején kidolgozott a francia forradalom idején: az árjak gyengítését. Ezért kiűzték előre a zsidóság örseit, hogy ezek a többi eszközök mellett, orvosilag is tönkretgyék a német népet. Az exact tudományok köpenye alatt.

Egy zsidó ujság, amelyik Hitlernek hódol

Ilyen csodabogár is létezik. Bielitzben egy dr Fritz Seifert nevű zsidónak szerkesztésében megjelenő „Jüdische Wochenspost” című lap állandóan Hitler és rezsimjét dicsőítő cikkeket közöl, az osztrák zsidóság legnagyobb megdöbbenésére. Így például május elsijéről ilyeneket ír:

„Elmény volt ez a május elseje Berlinben, hatalmas felvonulásaival, milliónyi ünneplőjével, ragyogó szervezettel és megdöbbenő disciplinájával. Elmény volt a Führert hallani, aki nagyszerű elokvenciával érzékeltette beszélsében azt a fordulatot, amelyet uralomrajtusa jelent Németországban. A német nép, amelyet letörték, meggyaláztak, szegényvé tettek, most felébredt és úrraéled. A munkanélküliség rémét elhessegették és bátran szembeszáll az egész világgal. Bizonyos, hogy Németország megnyeri ezt a harcot és Európa nem fog merni tüzesóvát eldobni a mai helyzetben. Ez a mai kilátásunk és reményünk!”

Igy ir egy zsidó. Bizonyos, hogy Gobbels sem tudna jobban írni és önmagát szebben dicsérni, mint ahogy ezt ez a magát zsidónak nevező szerkesztő teszi. De a

„Jüdische Wochenspost” még azt sem mondhatja, hogy Berlinből kánja ezeket az „objektív” híreket — mert Hitler maga mondta egyik legutóbbi beszédsében, hogy az országnak nincs elég nyersanyaga, nincs külföldi követelése, nincs gazdasága — csak nyomora. És a jelentős angol újságok, mint a „Manchester Guardian” és az „Economist” írt állandóan a harminck birodalom gazdasági csodijéről.

Ok irnak — mert nem zsidók. Még Hitler is megmeri mondani részben az igazat. Csak egy ilyen zsidó csuszó-mászó féreg, egy ilyen vidéki laposka meri ilyen szemtelentül dicsérni Hitler, Bizonyos, hogy Hitler, ha olvasná — szégyelne magát ezért a dicséretért. A zsidók pedig csak nevethetnek azon, hogy milyen bolondságra képes — egy zsidó...

Az „árja” Chaplin

Nemhiába nevezik Chaplint a komikusok királyának, újra rajta nevet az egész világ. Most az egyszer azonban nem művészi zsenije csillogta ki a nevetés szikráját, most nem a felvetőgép előtt nyújtott tragikomikus jelenése fordították rá a közfelfejet, hanem az életben eljátszott szerepe tette végleg nevetéssé — és ami emás is többet és rosszabbat jelent — ellenszennvé.

Persze Chaplin zsenije azért ezután sem lehet vitás. Ritkán sikerült valakinek oly egységesen meghódítani a társadalom ellentétes rétegeit és műértőt mint neki. Igaz, de közben senki sem érdekeltt szarmazás és felekezete felől. Pedig nem is tudták, hogy ez milyen kényes pont a nagy művész életében. Csak amikor a világsajtó azt kezdte rebesgetni, hogy Chaplin nyilván „árja” származása, jelentkeztek az egykori játszópajtások, akik emlékeztek rá, hogy a londoni Whitechapel, zsidó romm-megvedében nőttek együtt fel. Sőt arra is emlékezni kezdtek, hogy Izrael Zwangv. az azóta el-

AZ ÉRSEK TITKA

Írta: Csermely Gyula

Don Alfonso Fuerte tole lói érseket, mikor ezeröttszáznegyvenhatban, hatvankilenc éves korban, meghalt, nem a toledói székesegyházban helyezték örök nyugalomra — már ott pihenő főpapok mellé, nem is érseknek kijáró nagy egyházi pompával temették el, hanem máglyán égették el a holttestét és hamvait, a máglyáival együtt, a Tajo-folyó vizibe szórták, nevé pedig kitörölték a toledói érsekek sorából. Illésve az eredeti nevéhez, mely egyszerűen Alfonso Fuerte volt, hozzátették az „el Falso”-t, ami spanyol nyelven annyit tesz, mást: az álnot.

Ennek megrázó története a következő: Ezeröttszáznegyvenkettőt írtak. Eppen ötven éve mult annak, hogy Spanyolországból kiűzték a zsidókat. Nyert-e ezzel az ország? Nem nyert, sőt mérhetetlen veszített. Ahogo azelőtt is azután is minden ország csak vesztett, mely világgá kergette a zsidót, vagy ha meg is tűrte határain belül, de elvonta tőle a lehetőséget annak, hogy szorgalmával, észvel és hozzáértésével hasznos munkát végezhesen az állam vagy a társadalom javára.

Már ötven évvel azután, hogy kiűzték Spanyolországból a zsidókat, sok világosabban látó már észrevette annak romboló hatását, de ezek a jobbszemű emberek hallgatásra kényszerítettek, hogy maguk is bajba jussanak. A vakoké volt a hatalom és a halogosszemű legelebb is arra suít le kíméletlen öklével, aki az igazság útjára világít. A tisztánlátók egyike volt don Carlos Tejedor de la Paraja, egy nagyon gazdag toledói főúr; de ez nem hallgatót, mint a többi, hanem elszántan és kegyetlen ostromozta a hatalmát büneit, akik felvisszázdall azelőtt rongáltak tették a zsidókat és megfosztották az országot negyvenmillió szorgalmas, közvetlenül és közvetve a köz javait előmozdító embertől.

A toledói inkvizítor többnyör megintette don Tejedor Paraját, hogy ne meljen így be színi, visszakíván a zsidókat: eretnekiség, aki pedig eretnek, azzal érdeme szerint bánik el az inkvizíció. De a szólt mondó főúr, látván mind pusztul a hazája, ezután sem tett lakatot a szájjára és a vége, ennek a makacskodásnak az lett, hogy don Carlos Tejedor de la Paraja az inkvizíció börtönébe foglya lett.

És sokévi kényszermunka vagy kolostorbazaratás várt rá, mert az inkvizíció igazságszolgáltatása már ilyen volt. Példátlannul szigorú és egysuttal minden következetesség nélkül. Ha kiderült volna a dolról, hogy marannus, akkor ezt vették volna súlyosbító oknak, de mert tudták róla, hogy fajspanyol és hetediziglen minden felméréje keresztény volt, ezért rötták súlyosbítóknak a terhére. Katolikus spanyol és főnémes országmagya kárhuztatja, hogy kiűzték a zsidókat? Példa adó büntetéssel kell őt sújtani!

Tejedor de la Paraja, egy nagyon gazdag toledói főúr; de ez nem hallgatót, mint a többi, hanem elszántan és kegyetlen ostromozta a hatalmát büneit, akik felvisszázdall azelőtt rongáltak tették a zsidókat és megfosztották az országot negyvenmillió szorgalmas, közvetlenül és közvetve a köz javait előmozdító embertől.

A toledói inkvizítor többnyör megintette don Tejedor Paraját, hogy ne meljen így be színi, visszakíván a zsidókat: eretnekiség, aki pedig eretnek, azzal érdeme szerint bánik el az inkvizíció. De a szólt mondó főúr, látván mind pusztul a hazája, ezután sem tett lakatot a szájjára és a vége, ennek a makacskodásnak az lett, hogy don Carlos Tejedor de la Paraja az inkvizíció börtönébe foglya lett.

És sokévi kényszermunka vagy kolostorbazaratás várt rá, mert az inkvizíció igazságszolgáltatása már ilyen volt. Példátlannul szigorú és egysuttal minden következetesség nélkül. Ha kiderült volna a dolról, hogy marannus, akkor ezt vették volna súlyosbító oknak, de mert tudták róla, hogy fajspanyol és hetediziglen minden felméréje keresztény volt, ezért rötták súlyosbítóknak a terhére. Katolikus spanyol és főnémes országmagya kárhuztatja, hogy kiűzték a zsidókat? Példa adó büntetéssel kell őt sújtani!

Don Tejedor de la Paraja, ahogy offi a földalatti börtönben és elővendő szomorú sorsára várt, azon gondolkodott nap-nap után, éjszaka is, hogyan menekedjék meg a bajtól, amelyből észinte szökímondása juttatta. Visszavonni mindent? Nem! Amit spanyol némes egyszer kimondott, meggyőződése alapján mondott ki, azért utolsó lélegzetéig helyt is áll. Ahogy gondolkodott, elműltt, eszébe jutott egy ember, aki ugyszóván már ki-

ment az eszéből Senor José Peluquero volt, aki mint orvos Talaverában rákötött s akivel ő egyszer nagyon jót tett. Akkor azt mondta neki az orvos: — Nem vagyok király, tehát érdemrendet vagy kitüntetést nem adhatok, pénzrel sem jutalmazhatlak meg, nemes grand, mert te egyszer oly gazdag vagy, mint én. Tudom azonban sem ajánlhatom fel neked mert Tejedorban, ahol te lakol, sokkal képzettebb orvosok vannak nálamnál... De ha egyszer olyan fajba jutsz, hogy csak az érsek segíthet rajtad, más senki, akkor bizalommal csak hozzáam fordulj. En vagyok az egyetlen ember, aki ismert don Fuerte titkát és erre való hivatkozásai láthatós segítségredre is lehetnek.

Ez jutott eszébe, tömlőce hamályában, don Tejedornak. Feleségének megengedték, hogy hetenkint egy-egy félórát benézhesen hozzá a börtönbe és harnadnap, mikor nála volt az asszony, suttogva arra kérte, hogy menjén át azonnal Talaverába, keresse fel Peluquero orvost és kérje fel az ő nevében, hogy segítse meg. Csak az érsek szabadíthat ki a börtönből s ő láthatóan közbenjárhat az érseknel.

Az asszony, aki reszkettett az uráért, nyomban át is ment Talaverába, mely város Teledőtől jó lovakkal, csak félórát járóra van. Felkereste, meg is talált az orvost és senior Peluquero boldogan kiáltásba is helyezte, hogy feltétlenül közbüti az érseknel, de — úgy mondta — most még Korai, asszonyom. Ura pörének tárgyalása csak október végén lesz, mint közhírre lett, most pedig csak augusztus jelelejn vagyunk, senora.

— Annyi ideig még szenvedjen az uram? Hiszen borzalmas az a földalatti börtön!

— Várnunk kell, asszonyom, amíg az

hunyt világhírű zsidó író vette magához az ifjú Chaplint és neki köszönheti karrierjét is.

Chaplin maga, pályafutásának legmagasabb pontján, szintén nyilatkozott származása felől, de ez semmivel sem tisztázta a kérdést. Sőt, Mint vérbeli humorista, enyhén gúnyos és humorral intezte el a kérdést. Nincs tudomásom arról, miútra zsidó vér folya ereimben, annyit azonban biztosan tudok, hogy színész vagyok stb.

Hitler uralomra kerülése természetesen Chaplin családjának kérdését is újra felszínre vetette. Kezdetben Chaplin ezt is a humoros oldaláról fogta fel és megvédte Hitler, hogy annak köszönheti sikerét, hogy lekopirozta bajuszát. A náci sajtó egészen a legutóbbi időkig ezért aztán azzal fizetett vissza, hogy alaposan kimutatta Chaplin személtető családfáját, egészen a dédmamáig. A nagy művész a legutóbbi napokban aztán nyílt levelet intézett az egyik terüni lap szerkesztőségéhez, amelyet az faktumában le is közölt. Chaplin ebben kategorikusan megcáfolja, mintha zsidó vér lenne ereiben és már előre örömeinek ad kifejezést, hogy rövidesen újra Berlinben lesz.

Oh boldog ember! Mily jól is fogja magát érezni, amint a tisztelőre kivezényelt SA és SS. fiuk kinyitott karrai az ismert és örökzöld melódiát fogják fülebe harsogni: Wenn s Judenblut vom Messer spritzt... Boldog Chaplin! Valóban ez izlése szerint lesz. Ő is résztvehet a nagy zsidóellenes demonstrációban és elfelejtethi a nyomorúságos Wichtepeli getho napjait, és elfelejtethi Zangwillt, aki kiemelte a szenybűt és homályból.

Chaplinen nevet újra a világ, de ez a nevetés nem válik dicsőségre, ez a nevetés már gyilkol és elhomályosítja a múlt minden fényességét.

Chaplin eddig kigúnyolta az életét,

most pedig az élet gúnyolja őt és az csufot belőle.

Chaplinnek azonban vigyáznia kell. Mert ha elfelejtkezik és kiesik szerepéből, ha levei maszkját és eldobja bambuszbotját, ha csak egy pillanatra nem komédiázik, akkor igen könnyen alkalma lehet, hogy az SA. fiuk masirozását valamely internálótábor falai mögül élvezze vezér. A táborok akusztikájában pedig egészen más értelme és súlya van az SA. induló melódiának.

Kék-fehérral bevont vasuti kocsik Sighetől-Constantáig

Néhány nappal ezelőtt történt. Látták Satumaren is, Oradeán és Clujon, Brassovban és Bucurestiben. Öt vasúti kocsit, egy személyvonathoz csatoltan, amelyen hatalmas héber és román felirással állott, hogy ez marmarosi zsidók Palesztinába igyekvő transzportja. 200 zsidó lélek, akik most emigráltak és vígan, dalok és remények között indultak el a marmarosi ezevényes nyomorúságokból, a napsugaras kelet felé, új életet kezdeni a régi rögön. Ez már nem költészet és nem „cionista propaganda”, ez már valóság, amelytől megdöbben minden közönyös zsidó szíve is. Realitás lett a sok álomképből. Szakállas, komoly családapa, tradíciós családok, sok gyerekkel és még több reménnyel indultak egy nehéz, munkával teli, de boldogságot magában rejtő új élet felé. 200 zsidó lélek, boldogságtól sugárzó arcok. És minden állomásan sok száz titmaradt, akik vágyódással és lelkes egészséges irigységgel nézik azokat, akiknek életútja a palesztinai rönök felé vezet. Ezek földet mennek ki tenni, a lezkonstruktívabb zsidót, az ártételeződőt zsidó paraszti osztályt gyarapítani.

Akik eddig még merték volna egy halálra is kétségbevonni az építő zsidó ország feltűnő és életbevágó szükségét, azoknak, álljon itt 200 proletár zsidó sorsa, akik kék-fehér zászlókkal díszített vonatokon mennek az új élet felé...

Könnyeik, a boldog öröm és az egészséges irigység könnyei és jókívánságai kísérték végig utjukon a mármarosiakat és reméltük, hogy konstruktív, dolgozó tanjai lesznek az épülő országnak.

Ez az igazi tett! A sok beszéd — helyett a legszebb, amit egy nemzet eredményben felmutathat. Daloló boldog 200 lélek masiroz Palesztina felé...

Amikor haza jössz... amely gyoron és dősen habzik, alaposan tisztít és fertőtleníti.

SCHICHT SOAP AZ ÖN SZAPPANA

idén is beteg lesz az érsek, ahogy harminc esztendő óta eddig is minden esztendőben beteg lett. A tudomány előtt nagy rejtély ez, de minden évben úgy van, hogy augusztus végétől október végéig titkosztos kórházba esik az érsek. De mert ilyenkor irgalomra van hangolva, míg ha egészséges, olykor nagyon szigorú, célszerűbb lesz várnunk, amíg beteg lesz.

S milyent rajón ő eminenciájára a betegség, megint jelentkezzen? — kérdezte az asszony.

— Minden bizonyny, senora — felelt Peluquero, az orvos.

Augusztus utolsó hetében don Fuerte, a toledói érsek, csakugyan ágyának esett, megint beteg lett. Az előző napon még friss volt és egészséges és jókedvű, a következő napon már ágyban maradt és mindenét fájalta. Már harminc esztendő óta, hogy mint pap szolgált a egyháznak, így történt ez vele minden évben. Hol egy-két héttel hamarabb, hol egy-két héttel később, de augusztus végén vagy szeptember elején, pontosan, mint a holdmegújodás, utólré a betegség és levezte. Nem misézett, nem prédikált, semmiféle funkciót nem végzett: beteg volt mint egy hét hétig, azután egyszerre megint egészséges és friss lett.

Nos, hogy augusztus vége felé Toledo ősz érseke megint beteg lett, se senora Tejedor uból felkereste a talaveral orvosot. Elgondolkodott egy darabig és számolt, majd azt mondta az asszonynak: — Szeptember huszonharmadikán, senora, látogasson el har madszor is éhozzám, akkor levelet kap tőlem az érsekhez s azt huszonnegyedikén délelőtt adja át neki. De csak személyesen, főnemes asszonnyal és egy teremtett léleknek sem szabad tudnia róla, hogy neki levelet visz. Különbösen még évekig is a tömlőben sinyóldhatik az úr, engem pedig életveszélynek tesz ki.

Szeptember huszonnegyedikén délelőtt senora Tejedor minden akadály nélkül bejuthatott az érsekhez és átadta neki a leve-

let azzal, hogy Senor José Peluquero talaveral orvos tudós küldi, aki kegyelmet kér az ő férjének, don Tejedornak.

— Peluquero küldött levelet? — sóhajtott fel gyenge hangon az érsek. — Bontsd csak fel, lányom és olvassd fel; én beteg vagyok, kezem reszket és a szemem is már öreg szem, alig látok.

Donna Tejedor felbontotta a levelet, majd meglepetten felnézte, megszólalt. — Eminenciás szent uram — mondta — rendes betűkkel van megírva a levél, de jellességgel idegen nyelven.

— Csak olvassd fel, lányom, hátha megértem.

— És a főnemes asszony olvasta: — Pödem hájóm midőn gamur milchájém... caddém boráhimim ifokédém lötoval... ráchnámim töörér limchákchéhá.

Vagyis bizonyos kihagyásokkal egy roshasónó-napi pijutnak első versszakát tartalmazta a levél, mely pijut-verszakát magyarul fordította a következő:

„Mentesítsd ma szigorú ítélet és bűn alól... mondd ki irgalomból a men vétkes't és így tégy jót vele, ébredjen tel irgalmad az iránt, akinek csak te vagy a reménye.”

— Megértettem — mormolta az érsek, majd önfeledten hozzátette: — Igen, Igen, Peluquero: hájómom lom álel dörhásónánáh. (Ma van Roshasónóim első napja.)

Sokáig maradt úgy, párnáiban temetkezve, az érsek, végre megparancsolt az asszonynak: — Itt, a szemem előtt, égesd el azt a levelet. És mikor pernye és hamu lett a levélből, behívatta udvari kabinánt: — Mondd meg az inkvizítoroknak most azonnal, hogy bocssáma szabadon don Tejedort. Éi megkegyelmezzek neki, mert remélem... itt elhallgatott az érsek, mert elgyengült.

Féltorával ezután don Tejedor de la Parais szabad ember volt...

Mi volt az ősz érsek titka? Miért betegedett meg évenként a nyárúzó és az ősz kezdő idején? Csak négy évvel ezután tudódott ki. Fiatvankilencéves korában komoly

beteg lett a toledói érsek és mikor tudta, hogy itt van az őrája, ágya mellé álltette udvari orvosát és így szólt:

— Te, édes fiam, aki ma jőn harmadik éven át a tudósok igyekezetével kutattad, miért betegedtem meg évenként olyan pontosan nyár végén és ősz elején: neked, fiam, megvallom, hogy nem komoly volt a betegségem, csak színeltem. Ezenegyszázkilencvenkötötben, amikor kiűzték Spanyolországból a zsidókat, én tizenöt éves gyerekként voltam, özvegy édesanyám pedig halálos beteg volt. Nem volt más választása, azért és vele együtt megkeresztelték engemet is. Szegény édesanyám csakhamar meg is halt, belőlem pedig papot neveltett keresztapóm...

— Lettem plébános, majd keszonok, azután érsek is — folytatta már hadokolva a főpap — de hiszed-e, fiam, hogy valaki aki tizenöt éves koráig zsidó volt, teljességgel téphesse ki magából az ősi hitében gyökerező szálakat? Én nem téphitem ki sohasem, fiam. És azóta, hogy nap lettem, minden esztendő nyárutóján, a zsidó naptár Elul hava elszején, amikor megszólalt nem itt, de szerte a világon zsidó testvérem temploimban a sófár, én betegséget színeltem csak azért, mert nem vitt rá se lekem, hogy misézzenek s hogy bármilyen nagy funkciót végezzenek. Kettészakadt lélekkel bűn lett volna szónokolnom és miséznom. És színeltem a betegségetem mindaddig, amíg elmuitt egész Elul, el a zsidó Újév két napja, el a Hosszu nap is és végül az ugynevezett hó-sánál-rabbah nap és csak aztán, hogy ez is a múlté és kettészakadt jékem megint eggyé lett... itt utólré lélegzett az érsek.

Az udvari orvos nem tartotta titokban ezt a vallomást, így történt aztán, hogy nem a toledói székesegyházban helyezték örök nyugalomra az érseket, hanem máryán égették el holtestét és hamvait a tólybába szórták, neve mellé pedig, az egyszerű Fuerte név mellé, az „el Falso” jelzőt ragasztották kortársai. Don Alfonso Fuerte, az álnok.

HIREK

A szerkesztésért és kiadásért felel: WASSERSTROM SANDOR

A „Népünk” cikkének utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Ijjar 28, május 31

Szombat: Ijjar 29, június 1.

Heti szidra: כסדר

Heti háftóra: חמשה עשר

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8'5

gyertyagyújtás 8'10

Istentiszteleat kezdete 8'15,

Szombat befejezése 9'15.

Perek 6. פרק ו'

Egy volt orosz miniszter a palesztinai munkáról. Az orosz szocialista forradalmár Victor Tsernov, résztvevő aktív az első orosz Kerenszky-féle forradalomban és kormány tagja is volt, jelenleg Prágában él, néhány hónapot Palesztinában töltött és most érkezett onnan vissza. A „Davar” című lapban bucsulevelet írt a palesztinai munkássághoz, amelyben többek között a következőket írja: — „Sokat vártam a chalucoktól és munkásifjúságtól, de amit láttam, sokkalta több, mint amennyit vártam. Ez a kis ország bázist jelent a bizonyos tekintetben pusztasággá változott Európában. Európában rommá lett a demokrácia, minden emberi és szociális érzést megtiportak, elpusztított munkásszervezetek jelzik a furia utját. Diktatúrák és háborus veszély minden vonalon, itt azonban Palesztinában: új élet jele mindenfelé, munkaképzés és letelepítés, szociális morál, szociális nevelés. A palesztinai ifjúság példaadó lehet Európa valamennyi munkása számára, akik a szocializmus arénájában jogalkár küzdenek, hogy becsültebb élet-standardot biztosítsanak. Jelszavatok legyen: Nem a tegeapért, hanem a holnapért küzdök és ez a legszebb cél, amihez sikerit kívánok: és le kell győzzenek az összes feltoronyosuló akadályokat.”

Bucuresti ezisták megverték a német követéség titkárát. Május 18-án a bucaresti antiszemita diákok ismét zsidóverést rendeztek, amikor is számos járőrelőt brutalizáltak. Ez alkalomból a német követéség titkárát, akit zsidónak néztek, szintén megtámadták és a Cismigiu parkban levő tóban ruhástól megfürdették. Amint a lapok írják, zsidógyanussá, feltűnően szőke hajú tette a német követéség titkárát, mivel Bucurestiben a quizista tüntetők azt hiszik, hogy a szőkeség, a zsidósággal egyik fajl karaktere (Németországban pedig a feketehajúságot tekintik zsidó jellegnek. A szerk.)

Eljegyzés. Mandl Margit Medias és Engelstein Márkus Valea lui Mihai—Oradea jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A Vatikán is nevétségnek tartja a „Clon bölcsét” és ötömmel üdvölli a berui per kimenetét. A Vatikán hivatalos lapja az „Oscervatore Romano” nagyobb cikkben foglalkozik a termi perrel és az elhangzott ítélettel s azt írja, hogy a „Clon bölcsének” jegyzőkönyve valóban nevétség és romandulatu kitalálás és nagyon szomorú és hogy még ma is vannak emberek, akik e gonosz hamisítványok valódiságában még hisznek. A Vatikán lapja emlékezteti olvasóit arra, hogy a jesuitákat is hosszú ideig támadták hasonló fegyverekkel, hamisítványokkal és ragalmakkal.

Amikor György király egy jezsuita lemi széderen vett részt. A jeruzsálemi „Palesztine Post” című lap a királyjubilumi alkalmából külön számot adott ki, ebben Panigel nevű jeruzsálemi ügyvéd viszaemlékezést közöl arról a szidorról, amely 53 évvel ezelőtt történt Jeruzsálemben, amikor is mint fiatal herceg résztvevő nagypapja Rafael Meir Panigelnek széderestéjén. Néhány nappal pészach előtt egy angol orvos jelent meg a rabbi házában s megkérdezte, hogy megengedi-e, hogy két fiatal angol herceg is jelen legyen a széderesten? A rabbi azt válaszolta, hogy szívesen, de házában berendezése sokkal egyszerűbb, semhogy megfelelné hercegek ellátására. Ennek dacára, a két herceg Albert Victor és öccse György herceg eljöttek és csaknem négy óra hosszáig a legnagyobb figyelemmel kísérték a széderest minden részletét. A széder után megkérdezték a rabbit, hogy kíván-e a maga részére valamit, mire azt válaszolta, hogy neki nem kell semmi sem, csak azt kéri, hogy az akkor üldözött orosz zsidók érdekében tegyenek valamit a fiatal hercegek, az angol udvarnál. A hercegek ígéretet tettek erre nézve. Mivel a rabbi a beszélgetés folyamán a török zsidó helyzetére vonatkozólag nagyon meggyűjtató kijelentéseket tett, a konstantinápolyi porta meglegedésének adott kifejezést, amikor jelentették neki a rabbi dicsőretea viselkedését. Így történt 35 évvel ezelőtt, amikor György király résztvevő egy jeruzsálemi széderen.

Hajkorpa hajhullás elpni biztos és gyors hatású eszenia kapható Farkas István „Apollo” Drogeriájában. Oradea. Ára 30 lei.

Öt éves terv Biro-bidsanban. Moszkvából jelentik: A biro-bidsani független zsidó köztársaság proklamálásának első évfordulóján ünnepélyes gyűlés volt Biro-Bidsanban, amelyen Kantorovitz, a kolonizációs munkálatok vezetője bejelentette, hogy a legközelebbi öt évben 150.000 új lakót fog befogadni Biro Bidsan, úgy, hogy 1940-ben a mostani lakossággal együtt 220.000 lakosa lesz a zsidó köztársaságnak. Ezért a most rendelkezésre álló mezőgazdasági területet kibővítik, úgy, hogy 1940-ben már legalább 40.000 hektár buzával bevetett terület lesz Biro Bidsanban. A mindinkább fejlődő fémipari terület akkorra már 10.000 munkást fog foglalkoztatni. A vasutvonalat is kiegészítik akkorára, és a transz-sibériai légi járatok igazgatója (Moszkva-Távolkelet), Biro Bidsan területén állomást szervez.

Zsidó rádiótársaság alakul Londonban. Londonból jelentik: Jewish Rádió Limit néven azottani kamaránál egy zsidó rádió társaság jegyeztette be magát. Alapító vezérigazgató S. Goldberg professzor, aki elnöke és alapítója a berlini Béketemplomnak, ahol dr. Joachim Prinz mint rabbi működött annak idején. Amint a hírek mondják, az új társaságnak nincsenek politikai célkitűzései, csak az univerzális megértést propagálja az általános zsidó ügy érdekében. Propagálni akarja azt a való tény, hogy a zsidók sokat alkottak művészi, tudományos és gazdasági téren, sennyire alaptalanok a zsidók inferioritásáról szóló rémmesék, amelyekről az antiszemita sajtó állandóan hemzseg. A társaság a szabadság és béke ideáljait akarja szolgálni.

Használjon rendszeresen kelemes illatu

Szt. László

feritlenítő szappant, megóvja mindenemű járványos és fertőző betegségektől

Megérkeztek:

Nyári szövetségünk, Tropical minden színben, Ruhavászon és buret Fehér és színes diva nadrág

DEUTSCH

Posztóáruház

Oradea, s.r. Avram Iancu 4.

Kórelem, Steiner József, egy nyolc gyermekes családapa a lás nélkül van, mint vallásos, szombato: tartó állású, elbocsájtották. Vállalva bármilyen állást, hogy gyermekeinek kenyeret adjon. Címe: Steiner József Korynce posta Ecsed (Jud. Bihar). Amig álláshoz jut, bármilyen anyagi támogatást elfogad, lapunk kiadókatalán is továbbítja.

Szavaztak-e zsidók a prágai város tanácsban a venec-i kerest felállításá ellen? Prágából jelentik: A városban tartandó katolikus napok alkalmából, szavazásra került az a kérdés, vajjon a Venec-i kerest felállításának-e egy óriási kereszt. A városi Ricspost azt írja, hogy a prágai zsidó tanácsosok a kereszt felállításá ellen szavaztak. Amint a zsidó távirati ügynökségnek adott kommuniké mondja, az egész város egyszerű kitalálás, mert a Zsidó Párt képviselője Norbert Adler, valamint Wemayer, a német demokrata párt zsidó képviselője, illetve tanácsosa, nem is vettek részt az a gyűlésen, amikor ez a kérdés megvitatásra került. Kétségtelen, hogy egyetlen zsidó tanácsos sem szavazott a kereszt ellen, annál kevésbé, mivel ezen a gyűlésen egyáltalán nem is vettek részt.

Saját gyártmányu cipőt, garancia-vel legelősbban vehet SZIRMAY-nál Oradea, Sas-palota.

Könnyei néke lesz, ha este Artin-draget van!

Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közevít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

Az amerikai reformabbik református akarják az elhagyott asszonyokra vonatkozó régi törvényt. New-York. Rockavay Parkban (Long Island) tartották 35-ik évi konferenciájukat az „American Rabbinical Assembly” néven tömörült reformabbik 150 rabbi vett részt a konferencián és érdekes határozatot hoztak az ugynevezett „agunah”-kra vonatkozólag. A zsidó törvények szerint, ha egy asszonyt férje elhagy és ismeretlen helyre távozik (elcseszt a harc-téren nagyon sok és nem találta meg soha), akkor az asszony többé nem mehet férjhez. A „Rabbinical Assembly” újítása az volna, hogy már a házasságkötéskor nyilatkozatot ír alá, amely szerint, amennyiben a házasságkötés után 3 évig a férj nem ad életjelt magáról, az esetben az asszonynak joga volna újból férjhez menni. Ehez a rabbiszövetséghez azok a rabbi tartoznak, akik a Cypus Adler dr vezetés alatt álló „Jewish Theological Seminary ki Philadelphia” iskolából kerültek ki.

— Dr Rotschild saarbrückeni főrabbi letartóztatták. Genfből jelentik: Az idejuttott hírek szerint a Saarvidék új főrabbiát, aki a Palesztinába távozott dr Ruff helyébe választották meg, a napokban letartóztatták. Ez a németországi származású, de legutóbb Svájcban működött rabbi egyáltalán nem vett részt politikai ügyekben, legfeljebb csak az lehetett a „bűne”, hogy a megamatott és vérig sértett saarvidéki zsidóság érdekeit a hitközség újságjában megvédte. Ez elég volt a Németországhoz visszakerült Saar-vidék rohamosztóságainak, hogy a főrabbi letartóztassák.

— Szájvíz essentia ára 50 lei három hónapra előgond, patent lívegben kapható: Farkas István „Apoló” Drogueriájában Oradea.

— Afganisztánban újabb zsidóüldözések vannak. Jeruzsálemből jelentik: Az ideérkezett jelentések szerint, az afganisztáni zsidók újabb elnyomást kell elszenvedjenek. Vörös jelvényt kell viselniük mellükön és derekukon egy kötelet és nem szabad az uccákon lovagolni. Zsidó asszonyoknak nem szabad a piacok látogatni. Zsidók házaikat csak bizonyos távolságban lehet felépíteni a moskétól és nem szabad, hogy azok magasságát elérjék.

— „Forradalom” a londoni zsinagógákban. Londonból jelentik: Az angol zsidó szervezet, a „Board of Deputies” az a szervez amelynek csaknem valamennyi angol hitközség, illetőleg templom-szervezet beletartozik. E régi és tekintélyes organizációnak legfontosabb pillére a 30 egyesületet magába foglaló áskénáz zsinagóga, amelynek „The United Synagogue” a neve. Ennek rabbija, egyuttal a brit világbirodalom grand-rabbija is. Amikor 1870-ben ez a szervezet megalakult, a parlament által elfogadott törvény alapján, akkor az alapszabályok szerint főcélja lett a templomi imarend szervezése, a temetések és a szegények segítése. A május 19-iki nagyszombat előtt a legtöbb templomkörzetben a megtárgyalandó pontok közé felvették Palesztinának támogatását is. Ez nagy meglepetés volt az „United Synagogue” vezetőinek. Megkonzuláltak jogászokkal, akik kijelentették, hogy ezt nem lehet programba venni, mert ellenében van az alapszabályokkal. Ennek dacára a legtöbb templomban tárgyalták ezt a pontot, amelyet nagy szótűzés foglalt el. A Golders Green-i templomkörzetnek, amely egyik legnagyobb szervezet, azt is szótartották, hogy az „United Synagogue” nagy pénzfőöslegét is Palesztinára szolgálatába kell állítani. Remélhető, hogy rövidesen hivatalosan is programja lesz a „Board of Deputies”-nek, Palesztina felépítésének erkölcsi és anyagi támogatása.

Nemcsak a szépség és fiatalság hódít,
hanem az aranyos vonalú elegáns, szép termetű, izléses ruhában megjelenő kifogástalan alak is, ami minden nő áma és ez nem elérhetetlen, ha felkeresi Kovács Sándorné specialistát (Nilsesz-telep) s nála rendel modern fűzőt, melltartót, melyek termetét még nagy aránytalanság esetén is helyrehozzák.

— Mendelsohn szobra a temetőben. Dessau város főterén állott eddig Mendelsohn Mózes, a város szülöttjének a szobra. A nemzeti szocializmus országba természetesen nem tűri meg a zsidó szobrákat a város főterén. Csoda, hogy eddig tűrt. Azt olvassuk, hogy a polgármester rendelkezése a szobrot a zsidó temető bejáratánál lévő kis parkba helyezték át, mert a főterén egy másik szobornak kell a hely. Szóval felmondták és kilakoltatták Mendelsohnt. A sors ironiája. Az asszimiláció és az elnémetesedés legnagyobb és legbecsületesebb meggyőződési harcosa visszakerült a város piacáról a gettóba. Még annál is rosszabb helyre: a temetőbe.

Félix gyógyfürdő

(Oradea mellett)

Románia Pöstyénje

49 C hőfoku naponta 19 millió liter vizet adó kénés, rádiumos hévíz forrás Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint nőbetegségek ellen páratlan gyógyhatásu

ujjonnan berendezett
iszapfűrdők, **iszappakolások, mórifűrdők és mesterséges szénsavas fűrdők**, állandó orvosi felügyelet mellett.

Olcso!
I. oszt. teljes pensió Junius és szept. hónap **Lei 200** naponta (szálloda, fűrdő és háromszori étkezés) **240**
II. oszt. pensió napi **100 Lei!**

Gyermekek pensiója napi 100 lei!
Egész éven át nyitva! 50 %-os vasúti kedvezmény egész éven át érvényes. Különléte szórakozások: Szabadfürdő, Tenisz, Tánc, Könyvtár

Felhívás csefiszlováktól előfizetőinkhez

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, akiknek postai befizetési lapokat bocsájtottunk rendeltetésre, hogy szíveskedjenek hátralékos előfizetési díjösszegeket soron kívül számlánk javára befizetni, hogy akadálytalanul biztosíthassuk harcos zsidó organumunk megjelenését. Nagybecsű támogatásukat előre is köszönjük és vagyunk zsidó testvéri üdvözléssel: „Népünk” kiadóhivatala.

— Molyirtók n. m.: Insecticid, Globol, Miri, Panehuli, Naftalin legelősebben kaphatók: Farkas István „Apoló” Drogueriájában, Oradea.

— A danzigi zsidók panasza mennek a Népszövetséghez. Danzigból jelentik: A nép szövetségi legközelebbi ülésén Danzig szabad államra vonatkozólag hét pont lesz, amely tárgyalásra kerül, többek között egyik, amely a danzigi zsidók petíciójára vonatkozik, amelyet Leszterhez, a Népszövetség danzigi megbízottjához intéztek. Ebben 100 gépelt oldalon felsorolják a sikanerákat és üldözéseket, amelynek a zsidóság Danzigban léte van. Konkrét pontok is vannak felsorolva, amelyekből kitűnik, hogy a danzigi alkotmányt, amely a versaillesi békeszerződés alapján készült el, számos esetben megsértették. De megsértik állandóan a párisi konvenciót, amely Lengyelország -s Danzig között létrejött és megsértik a kisebbségekre vonatkozó általános rendelkezéseket is. Konkrétumokat sorakoztatnak fel arra vonatkozólag is, hogy a NSDAP és a danzigi kormány között megállapodás létezik, amely lehetővé teszi a zsidók elleni bojkottot, amelytől rendkívül sokat szenved Danzig zsidósága. A petícióban kéri a danzigi zsidóság érdekeinek és becsületének megvédését. A danzigi szenátus hivatalos lapja a „Vorposten” élesen támadja a zsidókat a petícióért és nem hiszi, hogy annak eredménye legyen. Leszter főmegbízott szintén panasszal él a Népszövetségnél, mivel a szenátus terrorizálja a panasza okot találó danzigi polgárokat, azokat hazaárulóknak nevezi, holott erre a petícióra feltétlen joga van minden danzigi polgárnak.

Baia-Mare-n a Grünfeld Buni-féle orth kóser vendéglője, Palesztinába való utazás végett teljes berendezéssel eladó.

Hirdessen a „Népünk”-ben!!

— Japán is szeretne emigráns német-zsidó tudósokat. Tokió. A japán kormánykörökből kiszivárgó hírek szerint szó van arról, hogy számos menekülésre kényszerített zsidó egyetemi tanárt meghívják a japán egyetemre. Mostanig még nem hívtak egyetlen zsidó tudóst meg az ottani egyetemre, kivéve Klaus Pring-hemot aki jelenleg a tokiói zeneakadémián a dirigensi osztályt vezeti. Érdekes, hogy „Hokkai Times” japán lap a következőket írja erről a kérdésről: Japánnak szüksége van képzett professzorokra. A Németországból emigráló tanárok között számos olyan van, akiknek szolgálatait Japán nagyon is hasznosnájtoán tudná igénybevenni. Normális körülmények között nagy anyagi előzetekba kerülne az ilyen tudósok meghívása, azonban a jelenlegi helyzet lehetővé teszi, hogy az utazási költségeken kívül, amennyiben a japán egyetemi tanárok fizetését biztosítják nekik, úgy szívesen kíváncsodnának. A japán kormány évente 50 ifjút küld ki az európai egyetemre továbbképzés céljából és ezekre kínosan ügyelni kell, nehogy téveszmék folytán elveszzenek a kívánt cél szempontjából. Ha azonban beföldön lehetne megoldani a tanítás kérdését, úgy ez nagyon üdvös volna a japán továbbképzési szempontjából.

— Zsidók nem szolgálhatnak a német hadseregben. Amikor a napokban a német kabinet gyűlést tartott, amelyen Hitler előadta 13 pontból álló külügyi terveit, amelyet azóta a világ érdeklődése mellett fel is olvasott a nemzetgyűlésen és amelyet a rádió is közvetített, megtárgyalták a véderőjavaslatot is. Ennek az új véderőtörvénynek 15. §-szint, minden katonai szolgálatnak előfeltétele, hogy valaki árja származású legyen. 2. pont szerint, hogy mily kivételek engedhetők meg e rendelkezés alól, azt a birodalmi belügyminiszter szabja meg a hadügyminiszterrel egyetértőleg. 3. pont szerint rangot csak árjak viselhetnek a hadseregben. A 4. pont szerint senki sem házasodhat nem árja nővel és ha mégis megtenné, minden viselt rangját elveszti házasságával. Az 5. pont szerint háboru esetén különleges intézkedések történnek majd a nem árjakra vonatkozólag. E legutolsó rendelkezés értelmében a zsidókból, bizonyos pária-csapatokat tudnak majd szervezni, amelyek valószínűleg háboru esetén a frontok mögötti földmunkára használatnak fel, lövészárok ásásokra, fegyver nélkül. De lehetséges, hogy olyan helyre állítják majd őket — fegyvertelenül — ahol okvetlenül el kell pusztulniok. Ez a hitleri véderőtörvény.

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legelősebben vehet SZIRMAX-nál, Oradea, Sas-palota.

PALESZTINA

A mizrahi is — a mizrahi ellen harcol. A haitai Hadar Kalkumel zsidó negyed városi tanácsa újból választás alá került. 21 hely volt, amelyet a „progresszívok” foglaltak el. Érdekes, hogy ezek közé tartozott a progresszív mizrahi is, meg a Hapoel Hamizrahi. Ezek 20 szavazatot kaptak, míg az ellenfél (Mizrahi, klall B.) összesen 235 szavazatot. Kiderült tehát, hogy a mizrahiba is van különféle árnnyalat és a radikális Tórahütek együtt mennek a radikális nem Tórahütekkel. Így van már klall A, klall B is, van Mizrahi egyszerű és progresszív, amely utóbbi fontosabbnak tartja az „osztályment” alapon való szervezkedést a mizrahiaknál is.

Interpelláció az angol alsóházban. Magyarország és Palesztina közötti kereskedelmi kapcsolatok tárgyában Május 15-én az angol alsóházban Sir W. Hoar Sugden képviselő a gyarmatiügyi miniszterhez kérdést intézett, hogy tudomása van-e arról, hogy Magyarország 1934-ben 115.000 font értékű árut exportált Palesztinába, de ezzel szemben csak 920 font értékű gyümölcsöt és egyéb árut importált onnét. Továbbá kérdést intézett, hogy hálaadó-e a miniszter előterjesztést tenni a magyar kormánytól a paleisztinai németországi vonatkozó bevételi tialalom ügyében. Sir Philip Cunliffe-Lister gyarmatiügyi miniszter a következőket válaszolta: Ismerem a Magyarországon hatályban levő bevételi és valutakerültségek felvételét előlított helyzetet. Ez nehézségeket okoz, de nincs tudomásom arról, hogy Palesztinát illetően megkülönböztető intézkedések történtek. Ha tudomásomhoz hozzánk ilyen hátrányosabb előzet, megfontoltan tárgyavá válnék, hogy kelle-e előterjesztést tenni a magyar kormánytól.

A lezáruló narancsszezon végleges adatai szerint Palesztina az idén 7.316.584 láda narancsot és grape fruitot exportált. A kiállítás szerint az export a következőképpen osztott meg: Jaffa: 4.208.908, Haifa: 2.938.078 Port Said: 169.526. Az importországek között első helyen áll Anglia 73 százalékkal, Németország 7 százalékkal, Svédország, Dánia, Norvégia, Finnország összesen 5 százalékkal, Franciaország, Belgium 4 százalékkal, Lengyelország 2 százalékkal, Románia 2 százalékkal, többi országok 2 százalékos részeséssel.

Palesztinai árak ezennel szárazságnak jelel. Külön speciális jelzéssel lesznek ellátva hogy a vevő minden nehézség nélkül megköszönhesse az áru eredetéről.

A palesztinai textiliparban racionalizálási szempontok miatt az Argamaan Textile Dye Works Ltd. és a Keshet Ltd. gyárak fuzionálnak össze, hogy a Keshet Ltd. részvényeit az Argamaan Ltd. veszi át. Mindkét gyár festő és kikészítő telepeit tovább fogják működtetni, de a kikészítő területek pontosan el lesznek határolva az egymás közötti verseny kizárásával mindkét gyár speciális területen fog dolgozni.

Palesztina és Románia kereskedelmi kapcsolatát a román kormány minden eszközökkel támogatja. Az állatexport az 1933 évben Romániából Palesztinába 956 drbot regisztrált. Az 1934 évi statisztika szerint ezen száma 5000-re emelkedett. A román kormány elhatározta, hogy a Haifa-Konstantiná felvonáson az utasforgalom lebonyolítására három darab 7000 tonnás személyszállító hajót vásárol. — Mapioloseu-Strungu kereskedelmi és ipari miniszter további kapcsolatokat kívánja létesíteni Palesztinában utazik.

A narancsok súlyos kárt szenvedtek. A legutóbbi melghullám igen nagy károkat okozott a narancsokban. Szakemberek het a legközelebbi narancs-szüretkor.

A beregszászi kongr. (chószid) hítk. új elnöke: Klein Sannul elnök, Weiszberger Mór és Kesztenbaum Geza alelnökök. Fleischmann Lipót ellenár, Fuchs Izidor pénztárnok.

Haifában az arab ifjúság konferenciáján rezolúciót fogadtak el, amely szerint, ha a kormány tovább folytatja zsidóbarát politikáját, úgy nagy tiltakozó gyűléseket fogják azt előkészíteni.

Az Irak petroleum társaság október havában egy új parajel olajcsövet fektet le Kikuk és Haifa között, hogyha esetleg az egyik vonalon valami zavar állna be, pótolni lehessen és arra az eshetőségre is előkészüljenek, ha nagy mennyiségű petroleumra volna szükség.

Pilsudsky marsall halála Palesztinában is mély benyomást keltett, főleg a lengyelországi zsidóság körében. Az újságok külön kiadásban közölték az eseményt és a felavívi lengyel kolónia gyászülsőt tartott, ahonnan felkeresték a lengyel konzult és kondoleáltak neki. Számos szervezeti gyászintézkedést is tartott Pilsudsky halálával kapcsolatban.

Erős arab visszavándorlás indul meg Palesztina felé. Az „Official Gazette” közli, hogy márciusban 6800 zsidó vándorolt be az országba köztőlük 558 mint „tökés”. Azonkívül 1150 egykori zsidó és 3148 arab lakos szállt partra, akik korábban Palesztina lakói voltak. Ehhez a visszavándorláshoz az adott impulzust, hogy az országban erős a prosperitás. A lakosság összáporodása 1935 március havában 14.072 lélek.

Huszonöt új zsidó település Palesztinában. Az utóéso évben egyeni és nemzeti költség 25 új zsidó kolónia létesült, amelyekből négyet német zsidók alapítottak. Ez utóbbiakban 800 német zsidó család települt le. Összesen 1.300.000 dunam földterület, földet rendelkezik.

Tel-Aviv terjeszkedik. Amint a „Hajarden” írja, az angol kormány 700 dunam földet adott a Jarkon folyón túl a városnak, hogy ott egy új városrészt alapítsanak. Amint Dizengoff polgármester kijelentette, az angol kormány szívesen látja, ha Tel Aviv északi felé terjeszkedik. Az utóbbi napokban egy új nagy lakóház blokkot kezdtek építeni, amelyben 90 munkáslakást építenek amelyekben 260 lakószoba és egyéb helyiségek építenek.

Certifikátok „csak nőtlenek” számára. A sedule, amelyet a Jewish Agencynek átadtak, egy száznak hogy abból 1865 férfi és 2165 női certifikátot adtak ki, kizárólag egyedülálló személyek számára a többi családfelelőseknak. Ez az első eset, hogy kimondottan nőtlen emberek részére adtak ki certifikátot, míg nők számára már adtak ki korábban magános certifikátokat.

Ha utazását Palesztinában kellemesen akarja lebonyolítani, ha pontos információt, tanácsot, vagy utbaigazítást óhajt, arra illetékes szakértőtől, aki a palesztinai helyzetet ismeri, ügy forduljon bizalommal az M. IMA POLSKI vezetése alatt álló „ZION LLOYD”

București Calea Victoriei 33. utazási és turisztikai irodához, vagy ennek erdélyi fiókaihoz.
Képviselő Oradeán: **Balázs Miklós** str. Ciorgariu 15. vagy str. Alexandri 34
Képviselő Clujon: **Dr W. Neumann** str. Berthelot 12.
Baia-Mare Biroul de Voiaj „Hermes”
Sighet J. Steinfeld, Calea Bărgan Vodă No. 33.

198.000 zsidó vándorolt be 1919-től 1934-ig Palesztinába. Így jelenül ezt hivatalosan a Jewish Agency. A rekordszámot az 1934 év tarta, amikor több mint 42.000 zsidó vándorolt be az országba. Ugyancsak a Jewish Agency jelenti, hogy 1935 első négy hónapjában 19.710 zsidó vándorolt be, addig a múlt év hasonló időszakában 10.195 ember vándorolt be.

Bialik-emlékmű Tel Avivban. A város által összehívított zsiri egyhangúlag elfogadta Mokady szobrász tervét, egy Bialik-emlékmű elkészítésére.

Palesztina területét kibővíti Szyriának rovársára és az arra vonatkozó megállapodások Anglia és Franciaország között már megtörténtek. Rövidesen tehát kijöb helyezik a mai Palesztinának határait.

Kfar Smut's néven május 15-én új kolónia alapkövét fektették le az Ének Sebulung (Haifa-bay vidék), amely az egykori délfelvidéki miniszterelnök, jelenlegi igazságügyminiszter Smut's generális nevét fogja viselni. Ismeretes, hogy Smut's generális azok közé tartozik, akik befolyásolták Bal-furt, hogy a deklarációt kiadja és később is mint a zsidóság őszinte barátja, többször beigazolta ebbéli álláspontját.

Tel Avivban a városi tanács elhatározta, hogy az elhagyott gyermekek kérdését nagyszabásúan akarja megoldani. Intézkedések és napközi otthonok létesülnek és különleges iskolák gyengélműjű gyermekek számára. Azonkívül egy iskolaszanatóriumot tesztileg gyenge gyermekek részére. Ezzel az akcióval kapcsolatban szakkiskolákat is létesítenek, leányok részére főziskolákat, árverházakat a kolóniákban. Egy gyermek részére szülőkétől összeg évi 12 fontot tesz ki.

Katonai problémák Palesztinában. A High Comisioner Sir Arthur Wachoupe most érkezett vissza egy heti szüneti tartózkodásból, ahol a francia főkormányzóval tárgyal. Amint a kiszivárgott hírek jelzik, a szíriai-palesztinai határon nagy változások lesznek és a kereskedelmi egyezmény újították meg a két ország között. Azonkívül fontos katonai problémákat is megtárgyalt a két főkormányzó.

A palesztinai kormány bagdadi látogatása, a Palesztina és Irak közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlesztését célozza. Sir Arthur Wachoupe különben valamennyi gazdasági problémában, az Alekóban megtartott mezőgazdasági napon is megnyilvánul gazdasági szakértelme és a speciális problémák iránti érdeklődése. Irak és Palesztina között a kapcsolatok még aránylag kezdetleges stádiumban vannak, de remélhető, hogy a kormányzó szakszerű kezeltével a kapcsolatok kifejlesztését magyban elő fogja segíteni.

Hare a tuberkulozis ellen. Orvosi vélemény szerint a jersivban körülbelül 3000 tüdőbeteg van, akik között sok a gyermekbeteg is. Most azon ügyelnek, hogy egy átfogó nagyszabású akcióval legyőzzék ezt a nép-betegséget megfelelő körhálózattal, szanatóriumok, orvosi és ápolószemélyzet beállításával. Jelenleg összesen 107 ágy áll tuberkulózisok rendelkezésére, holott legalább 300 ágyra volna szükség. A tüdővény elleni harc a Koren Kajemettől 100 dunam területet kapott a Jeruzsálemi magasságtól Kir-ath Anavim mellett, ott építik fel majd a szükséges épületeket, amelyhez 15000 fontra van szükség. Számos zsidó hitközség pénzüdmányokat futtatott az építkezések megkezdéséhez, a Hladratum betegmegelőző egyesület nagy összeget jutított szintén erre a célra.

Hogyan és miért szakították el Transjordániát Palesztinától?

Érdekes visszaemlékezés Lawrance ezredesről

Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy Lawrance ezredes, ez a legendás brit angol katonai, motorbicikli szerencsétlenség folytán súlyosan megsérült. Lapzárta után kaptak a hírt, hogy Lawrance a szenvedett sérüléseibe belehalt. Ezzel kapcsolatban L. B. Namier, aki régebben a Jewish Agency politikai ügyeinek titkára volt, nyilatkozik az ezredesről, aki az arab kérdés legjobb szakértője volt az angol színterben, arravonatközölgag, hogy milyen érzelmet viseltett a zsidó Palesztina iránt. A „Manchester Guardian”-ban közölte emlékezéseit Namier, amelyből a következőket vesszük ki: „Lawrence of Arabia” ahogy nevezték, nem volt a cionizmus ellensége. Egy ízben azt mondta, hogy a cionizmus problémája, a harmadik nemzedék nagy kérdése. A mai bevándorlók unokái fogják csak végleg eldönteni tudni, hogy a zsidó Palesztina sikerül-e vagy sem. De a mai szavak úgy mutatják, hogy ez a kísérlet nagyon eredményes lesz. Erdemes vele foglalkozni és harcolni érte. A környező arab nép is csak hasznát fogja látni egy morálisan és anyagi szempontokból is felettük álló zsidó köztársaság. Lawrence hajlandó volt az angol kabinet előtt is mindenkor sikraszálni a zsidó Palesztina érdekében”.

Hogyan szakították el Transjordániát Palesztinától? Namier professzor erre vonatkozólag is érdekes visszaemlékezéseket közöl. Lawrence ezredessel kapcsolatban. Kairóban 1921-ben határozták el, hogy Transjordánia elszakad Palesztinától. A kairói határozatot Londonban dolgozták ki. Előbb úgy határoztak, hogy ez az ország részét integráns része maradjon mindenkörön Palesztinának és ez a terület is szabad bevándorlásra hely lesz a világ zsidóságának. Kairóban azonban mást határoztak és ennek oka a következő volt. Amíg a konferencia ülésén, a helsinki herceg Abdullah előnyomult Transjordánia felé, hogy a szíriai francia csapatokat megtámadja. — Hogy elő-

Százezer lengyej zsidó Palesztinában. Mint a varsói statisztikai hivatal ideérkezett jelentése mutatja 1920-tól 1934-ig 88.856 zsidó vándorolt be Lengyelországból Palesztinába. Csaknem minden évben növekedett a Lengyelországiak száma. Így legutóbbi évben 18.229 lélekszámmal szaporodott. Ma már 100.000 a lélekszámuk.

43 országból vándoroltak be a zsidók 1934-ben Palesztinába. A palesztinai kormány hivatalos jelentése szerint 42.359 személy vándorolt be a múlt évben. (Nem hivatalos adatok szerint 48.000.) Ezek nem kevesebb, mint 43 országból vándoroltak be. Az élen halad szám tekintetében Lengyelország: 18.229 lélekszámmal, utána Németország 7010 (ebbe nincs benne a Németországból bevándorolt, de nem német 1585 zsidó). Ausztria: 720, Görögország: 1594, Jemen: 1307, Egyesült Államok: 1028, Litvánia: 900, Lettország: 886, Csehország: 706, Oroszország: 578, Törökország: 343, Bulgária: 212, Magyarország: 194, Anglia: 153, Hollandia: 100, Franciaország: 91, Belgium: 70, Kína: 49, Dánia: 44, Észak-Afrika: 42, Svájc: 38, Argentína: 31, Dél-Afrika: 29, Mexico: 24, Brazília: 23, Dánia: 18, Uruguay: 15, Szíria: 12, Irak: 12, Luxemburg: 8, Svédország: 7, Spanyolország: 7, Finnország: 6, Ausztrália: 5, Norvégia: 4, Kolumbia: 4, Dánia: 3, Kína: 3, Szlovákia: 2, Guatemala: 2, Nicaragua: 2, Panama: 1, Ezenkívül 520 személy vándorolt be, akiknek nem volt állampolgárságuk, a 26.400 főtől kezdve csak 21.000 maradt vissza, a többi 4900 országban maradt.

nyomulását megakadályozták, arra pénzt és katonát kellett volna áldozni. De mert ezt nem akarták az angolok, tárgyalni kezdtek vele és erre három alternatíva állott rendelkezésükre. 1. Egy brit garnizont kell tartani Transjordániában. 2. Egy bennszülött uralma alatt álló, angol fennhatóságu tartományt. 3. Transjordániát átengedni a franciáknak. Az első pontot nem fogadták el azért, mert nem akartak pénzt és katonát áldozni és a Jordán tulpartján erőmegfeszítéseket tenni. Az első terv tehát kikapcsolódott. Hátra volt az a megoldás, hogy Abdullah rábeszéléssel megállásra bírják. Mert ha tovább folytatja előnyomulását, akkor a franciáknak meg kellett volna szállania Transjordániát. A legjobb volt tehát egy „brit Abdullah” tartani ott, mert 1921-ben nem volt más választás. Ugyanakkor

Careii csendélet...

Levél a szerkesztőhöz

Egy vidéki előfizetőnk 'levelet intézett hozzánk, amelyet minden kommentár nélkül közlünk és kérjük, hogy olvassék maguk alkossák meg véleményüket arról hogy hova vezet a gyűlölködés és mennyire megméltatja az ifjúság lelket. Hova jutnak, ha már annyire tobzódik a gyűlölködés és ellenségeskedés?

Ime a levél. Indítatva érzem magam, hogy a következőket megírjam a „Néplink”-nek, mivel tudom, hogy minden igaz zsidó ügyért síkra száll. E héten a hervására beutaztam Caribe és elmentem imádkozni az Ecz-Chaim imaházba. Sírvaltal láttam, hogy a semoné eszré imánál beírt a templomba egy pájesz 8-9 év körüli gyereket, akin a kalap alatt kis apka is volt és amikor a gyereket meglátta egy Glattstein nevű iteni lakos, intett a sámesznek, (beszélni nem szabad volt neki, mert az Urat dicsérte), hogy dobja ki a gyereket. A sámesz szót fogadott, megfogta a gyereket a gallérijánál fogva és kidobta az ajtón. Jüdénalóda kérdészem azután, hogy miért reptették ki ezt a gyereket és mi a bűne? Mire megtudtam, hogy egy Mermelstein nevű vattunári nemrég elhunyt zsidó gyermeke, aki most apa és anya nélkül teng-leng a világban egy Weisz Jenő nevű áldozatkész carei, terménykereskedő vette önzetlenül pártfogásába, akinek azonban van a kőszive ellenére egy rettentő nagy bűne, hogy a szaploncai főrabbi híve és ezért ment Glattstein ur, hogy mikor kerül sorra kaddisra és amikor ki kaddist akart mondani apja után. A szegény gyerek künn az udvaron hallgatózott, hogy mikor kerül sorra kaddisra és amikor hallotta, hogy sor kerül az imára ismét belopózik a templomba és hancosan kezdi mondani a jiszgadalt. De alig kezd el, a sámesz hősi nekirugaszkodással smét meg fogja és kidobja. A gyerek ezután sírva, elkeseredetten az udvaron mondta el a kaddist, amelyet egyedül én hallgattam végig. Kérdem Önöket, hogyha ilyen embertelen zsidók léteznek, miért nem lehet ez ellen valamilyen módon védekezni? Fiziciattal: Egy vidéki előfizetőnk.

Eddig a levél. És hogy egyidejűleg még jobban illusztráljuk a carei események, a többi oldalról informálnak arról, hogy Horowitz Abis főrabbi feleségét néhány nap-

mondotta Lawrence, hogy 400 igazi brit katonával nem volna semmiféle probléma Palesztinában. Sokat beszélt a legendás brit ezredes a zsidók palesztinai jövőjéről.

Sokat és sokszor fog még Lawrence nevével feltűnni a világsajtóban. Legendákör veszi már is körül ezt a furcsa, kalandoséletű embert, aki az „Intelligence Service” szolgálatában álló kém, elsőrendű intrikus, bátor harcos és simulékony diplomata volt. A világháború alatt rendkívül nagy szolgálatot tett a Közelkeleten, az angol érdekek védelmében és sokan úgy vették tevékenységét, hogy az a pán-arab birodalom összekovácsolásának szolgálatában állott Német-angol lap szerint, ezért a Palesztina gondolatát távol állott tőle (Namier egészen másképpen ad fotográfiát róla.)

Koronázatlan királya akart lenni az arab-mohamedán világban Ázsiában és ez részben sikerült is neki. A palesztinai erős fejlődés ugyan más belátásra bírta Lawrence-t is, azonban kétségtelen, hogy érdekes figurája volt az angol politikai intrikák szövő köreinek, amelynek átfogó politikáját Lawrence jól megértette és nagyon sokat áldozott is érte. Ma már legendakör alakult köréje és a zsidóság is úgy könyvelheti el, mint aki legújabb történetben, ha a háttérben bár, de szerepet vitt.

pal ezelfőtt a teitelbaumi hívek megtámadták és őt is megverték. Asszonvok, férfiak vegyessen estek neki, hogy megszégyenítsék és elkeserítsék, mert hátha ilyen alapon vehetik el kedvét a főrabbinak, hogy továbbra is Caribein lakják? Így néz ki a carei zsidó csendélet...

Schwartz Menyhértné

orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusa

ORADEA, str. Ep. Ciorogariu No. 8.

Nyaralattásra a gyermekeket és felnőttek részére a Püspökfürdőben Feinóttéknak napi penzió 120.— leltől Gyermekeknek havi 2200.— leltől lakás, bő ellátás, hízókúra, fürdő és állandó felügyelet. — Ertekezni az Internátusban.

Ujabb 4500 zsidó kap letelepedési engedélyt Biro Bidsan-ban

Moszkva. A szovjet kormány elhatározta, hogy 1935—36 évi települési évben a Biro Bidsan önálló zsidó köztársaság területére 1000 zsidó külföldi családot és 500 egyedül álló embert enged letelepedni, összesen 4500 zsidó személyt.

— Gewesener Pressburger Bocher, welcher die hebraische, rumänische, deutsche und ungarische Sprachen in Wort und Schrift beherrscht, sucht Stelle als Erzieher oder Hauslehrer. Hat auch kaufmännische Kenntnisse. Adresse in der Redaktion.

— 20 éves, csinos, szép leányunknak megfelelő partit keresünk. Négy nyelven beszél, házias, szolid, jónevelű, vallásos zsidó család. Nagyobb csehkorona hozományokkal rendelkezik, keresünk megfelelő férjet, harmincon aluli orvost, gyógyszerészt, vagy ügyvédet, aki minden tekintetben méltó férje lenne. Csak komoly részletes ajánlások irjanak lapunk kiadóhivatálába. „Ideális parti” jellegre. Diszkrétóli biztosítva.

Ime EGY DISZTINGVÁLT URIEMBER

A jó ruha mindig bizonyos tekintélyt kölcsönöz. Ehhez azonban nincs szükség okvetlenül új ruhára, hanem füstásra. Ugyanez az eset a cipőnél is.

A füstás cipő az előkelőség atmoszféráját teremti meg. Beléphet valaki piszkos cipőkkel egy irodába, vagy egy lakásba? Nem! Hogy ettől a kellemetlenségtől meg legyen óva, csak egészen csekély, de állandó munkára van szükség: füstítsa minden féle színű cipőit olyan kárméllal, amely a „GLADYS” minőségi márkát viseli.

GLADYS

Ez az a csodálatos, hatékony, gazdaságos krém, mely mindenféle cipőnek minden napos kezelést és eleganciát kölcsönöz.

A német rendőrség nagy hitlerellenes összeesküvést leplezett le Danzigban

A danzigai rendőrség napokon át tartó nyomozás után nagyszabású kommunista szervezkedést leplezett le. A szervezkedés célja a rendőrség megállapítása szerint az volt, hogy

Keletnyorsországhban torradalmat készítsenek elő. A torradalom végcélja Hitler és a horokeresztes uralom megbuktatása lett volna.

A szervezkedés élén Wegler Rudolf volt birodalmi képviselő állott, akit tizenöt társával együtt letartóztattak. Ezenkívül lefogaltak rengeteg röpíratot és egyéb lázító tartalmu nyomtatványt és könyvet. Az iratokból kiderült, hogy

Szovjetnyorsországhban 200 ezer főnyi légió áll állandó kiképzés alatt, amelynek célja, hogy alkalmas állanban behatoljanak Németország területére és ott kiküldtsák a proletárdiktatúrát. A légió tagjai kizárólag németek és legnagyobb részt a Hitler-uralom óta Németországból emigrált marxistákból rekrutálódtak.

A danzigai rendőrség egyébként tovább folytatja a nyomozást ebben az ügyben, amely előreláthatólag a közeli napokban újabb szenzációs leleplezéseket fog hozni.

Uj kinevezések a jeruzsálemi egyetemen

Jeruzsálem. Az egyetem szenátusa a Hadassa kórházakkal egyetértőleg elhatározta, hogy az egyetem orvosi fakultását megnyitja. Professzor Zondek-et, a genkologia professzorát már ki is nevezték (ma ő vezeti a Hadassa nőosztályát). Brutzkus professzor kinevezését a mezőgazdasági tanács tanárává. Brutzkus tanár mögött éveses oroszországi és németországi tapasztalat áll, akinek számos nagyfontosságú műve jelent meg eddig. Ez a tanszék a Keren-Kajemet segítségével létesült.

Rövidesen az egyetem fiziko-kémiai tanszék is betöltésre kerül, amelynek tanára prof. dr. Farkas László lesz, aki jelenleg a rechoboti Shieff-intézetben kiséreltezik. (prof. Farkas László az Oradeáról elszármazott világhírű fiatal tudós, akiről már lapunkban többször megemlékeztünk.)

Dr. Laehman Berlinből is ideérkezett, aki eddig a berlini állami könyvtárak zenei részének igazgatója volt. Zsidó és keleti zenét fogja tanulmányozni.

Prof. Halberstädter vezetésével rádióbiológiai tanszék is létesül. Asszisztense lesz dr. G. Goldhaber. Végül a rák-kutatás céljából is tanszék létesül, amelynek vezetője dr. L. Dooszanszky lesz.

— Bratislavában megalakult az antiszemitizmus elleni liga helyi csoportja. Egy emigrált író iniciatívájára megalakult Bratislavában az antiszemitizmus elleni nemzetközi liga helyi csoportja. A szervezet feletti protektorátust másfelekezetiek neves egyházi funkcionáriusai, valamint a tudományos és gazdasági élet prominensei vállalták. Örvendetes szimptoma ez, ha tekintetbe vesszük, hogy egy olyan erősen zsidó-karakterű városban, mint amilyen Bratislava, egy ilyen szellemű szervezet bontogtja szárnyait. A zsidóság kiváltságai is részt kérnek a munkából, ami természetes is. Szükséges ez azért is, mert ha van is — sajnos — nézeteltérés zsidó és zsidó között, kell legyen legalább ez az egy alap, amin mind-

Megnyílt

GROSZ orth. kóser étkezde

Oradea, Piața Unirii 16 alatt az udvarban

Holdás templommal szemben.

Abonenseket, lakodalmak és bankett rendezéseket vállalunk.

nyájan egyesülhetnek és ez az antiszemitizmus elleni küzdelem kérdése. A prágai központ mint a bratislavai helyi csoport minden erejével azon lesz, hogy legelőször elnyúltsa azt a kulturműveltséget, amelyet nagy apparátussal intéznek a csehszlovák köztársaságban is, azok a német elemek, amelyek a legutóbbi választáskor oly sok szavazatot kaptak. Nagy és súlyos feladatok hárulnak erre a ligára. Így dolgozni kell a tömegek felvilágosításán, hogy azok kellő értékére szállítsák le a Cion bölcses-

BADEN bei Wien

Ausztria legnagyobb gyógyfürdője. A legideálisabb nyaralóhely. Elsőrangú szanatóriumok, szállók és pensiók. Sport, kirándulások, szórakozások, üdülőversenyek.

GUTENBRUNN Szanatórium

Pormentes gyönyörű hely, hatalmas ősi park közepén. A Kurpark és a kaszinó közvetlen közelében. Magyar családok évtizedes, közszeretetének örvendő helye. A leginkább komfortos. Magyar orvosok. Szórakozások.

HOTEL BRISTOL

A város szívében. Ismert kitűnő étterem és kávéház. A legelőkelőbb komforttal berendezve. Magyarok régi és kedvelt badeni szállódnia. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.

KUR-CASINO BADEN BEI WIEN

Rulett -- Chemin de fer -- Trente et quarante

Egész éves üzem!!

nek jegyzőkönyvét és a hozzá hasonló szennyirodalom termékeit, harcolni kell a szigorú vasárnapi munkaszüneti törvény enyhítése, a titkos és nyílt numerus claususok ellen, amely nem csak a tudomány csarnokaiból, hanem a szabad hivatások mezejéről is ki akarja szorítani a zsidó elemet. Praktikus célkitűzés is kell legyen az antiszemitizmus elleni küzdelemnek is, ez a véleménye a csehszlovákiai zsidóságának, mert lanyha nyilatkozatok gyenge hatóerejével nehezen lehet leküzdeni a mindjobban erőszakoskodó antiszemita front előretörését. Remélhető, hogy a megalakuló liga, minden tekintetben elérje célját és a zsidó ellenes hangulatot, munkásságával ellensúlyozni fogja.

A vese, hólyag epe és gyomorbetegségek

legbiztosabb gyógyszer a paptamási „LITHYNIA” ásványgyógyvíz

Udit. Kapható mindenütt! Gyógyít

Lerakatok:

Oradea. Főlerakat Str. N. Filipescu 23. Telefon: 1-76.

Arad. Kádos M. utóda Str. Eminescu 16. Telefon: 6-86.

TIMIȘOARA. Kádos M. utóda Str. Vladimirescu Tudor 30. Telefon: 21-24.

CLUJ. Vilromin Cal. Reg. Ferdinand 70. Telefon: 9-47.

SATU-MARE. Moskovits Béla Str. Corvianilor 19

IG-MUREȘ. Csiky Emil.

CA. EL. Frații Lădușcher Str. Gen. Moșoiu 4.

BUCUREȘTI. Str. Academia 8. Telefon: 381-40.

— Az amerikai revizionisták becsületbírósa elé állítják Einsteint New-Yorkból jelenti az ITA: Néhány héttel ezelőtt az egyik new-yorki pézsach ünnepegen Einstein professzor beszédet tartott, amelyben a revizionisták a cionizmus „belső ellenségének” nevezte, akik a nemzeti propagandát ürügye alatt támogatni akarják a destruktív telekspekulációt Palesztinában, kihasználva a dolgozó népet és jogaitól megfosztani. A revizionizmus azoknak az értelmetlen erőnek a megtestesítése, amelyeket Mózes böles előrelátásában lehetett volna akart tenni, amikor a maga minta-ködeket megalkotta a szociális igazságok alapján. A revizionisták — folytatta Einstein — megakadályozták, hogy a velünk fajlagos rokon arab néppel békés és barátságos együttműködés fejlődhesen ki. Ezen beszéde mint az amerikai revizionisták vezérével felszólították Einstein professzort, hogy jelenjen meg egy becsületbírósa előtt és bizonyítsa be azt a kijelentését, hogy a revizionisták felélessek a palesztinai telekspekulációért és hogy a népet ők akarják kihasználni.

Hétről-hétre

Róma. Az olasz rabbiszeminárium elhunyt igazgatójának emlékére elhatározták, hogy S. Margulies professzor összegyűjtött műveiből diszkadást renlezen sajtó alá.

London. A klall cionisták világszervezete az angol és amerikai cionisták kívánságára nem május végén, ahogy tervezték, hanem június 11-ére hívja össze Krakókba az általános cionisták konferenciáját. — Az angol zsidóság nagyszabású akciót kezdeményezett a lengyel zsidóság anyagi felsejtésére. E célból nagygyűlést tartottak a londoni hitközség székében, amelyen beszédet tartottak Lasky Neville, dr M. Gaser főrabbi, Nahum Sokolow és prof. Selig Brodetsky, valamint számos más személyisége az angol zsidóságnak.

Berlin. A kereskedelmi kamara egy határozata szerint nem engedik meg, hogy zsidó cégek a „deutsch” szót cégneveikben használják, mivel az megtévesztési és a vásárlókat, mivel ezt a szót, csak árjak jogszólta használni. — Május 21-én, Lag beo-mer napján nyit meg a Rambam tanház. Dr Altman rabbi örömeinek adott kifejezést a megnyitás felett és köszönetet mond a Mizrachinak, hogy vele karöltve megvalósíthaták ezt a tervet. Dr Harry Levy rabbi a Mizrahi nevében beszélt. Utána dr Josef Carlebach altónai rabbi tartotta meg első előadását a „Midrasch világa” címen.

Saloniki. Saloniki főrabbija, dr Zwi Koretz, aki egyuttal egész Görögország főrabbija is, Athénben különösen megtisztelt fogadtatásban részesült. Egy katonai dísz-orséget állítottak lakása elé, és Kotzav díszbédet adott tiszteletére, amelyen Chrysostomos érsek is résztvett, a görög-ortodox szinódus elnöke, aki a főrabbi-ával igen szívélyesen és hosszasan elbeszélgetett.

Danzig. A „Danziger Echo” című egyetlen zsidó lapot, amely ott megjelenik, a hatóságok elkobozták, amivel érteles sokben tiltakozott az ellen, hogy a hatóságok eltörlik a nemzeti szocialisták propagandáját a zsidók ellen, azon a címen, hogy ők az okai a danzig-i pénzeszközöknek részbeni devalválójának.

Antwerpen. Ötven zsidó emigráns, akik a hitleri éra beköszöntekek Brazíliába ván dorolnak, nem tudták megtalálni az egzisten- ciális lehetőségeiket és ezért visszajöttek Európába és jelenleg egy belga kikötőben várják, hogy hova is tudnának továbbjutni.

Lipsee. Lipsee város főpolgármestere intézkedett, hogy a zsidókról elnevezett uc- cák átkereszteltessek más nevekre. Ezek az Abraham és Ettinger-strassek, amelye- ket zsidó filantropok után neveztek el, va- lamint a Jadassohn, Mendelsohn, Mesche'er, Plaut és Simson-uccákat és a Simson-hidat, ezentul másképp fogják hívni.

Dinaburg. Az utóbbi időkben ismeret- len elemek azt a hírt terjesztették el, hogy egy nemzsidó leányt, rituális célokra a zsi- dók megölték. Ezek a felelőtlen hírek nagy nyugtalanságot keltek a zsidóság köré- ben, mert félni lehetett, hogy a tömeg en- nek alapján megtámadja a zsidókat. A ha- tóságok azonban idejekorán közbeleptek és hosszas nyomozás után sikerült a hírek ér- telmi szerzőit kinyomozni. Ezek után a zsi- dók elleni hangulat elcsendesedett.

München. Május 19-én számos zsidó lizlet kirakatait és portáléit ismeretlen tet- tesek összetörték. A rendőrség nem találta meg a tetteseket. A biztosítótársaságok nem akarják a károkat kifizetni, mivel a vandaliz- must — szerintük — provokátorok okozták.

Genf. A Népszövetség az állandó man- dátumbizottságba, az elhunyt francia tag, M. Merlin helyébe, Fr. Manceroni nevezte ki, aki régebben Résident General volt Tu- nisban és francia nagykövét Kopenhágában. — A kivándorlási bizottság jelenleg Genf- ben időző főtitkára, Wurfban nyilatkozott a sajtónak, amelyben megcáfolja azt a hírt, mely szerint James G. MacDonald, aki e bizottság elnöke, visszaadná megbízását.

Varsó. Pilsudsky marsall kívánságára agyát tanulmányozás végett átengedte a vilnai egyetemnek ahol a zsidó dr Maxmi- lián Rose, mint a vilnai egyetem tanára és a lengyelországi agy-vizsgáló intézet veze- tője tanulmányozza és annak eredményét a nyilvánossággal is közölni fogja.

London. A Board of Deputies elnöke, Neville Lasky, Burnley város bírójá lett, mivel az eddigi bíró, N. B. Goldie-t Man- chester város bírójává nevezték ki.

Wien. Az „Antiszemita Szövetség” cí- men megalakítatlan pártokon felülről zsi- dóellenes szövetkezés gyűléseit a kormány be- tiltotta.

New-York. Herbert Lehman, New-York állam kormányzója aláírta azt a dekrétumot amely szerint a new-yorki zsidó tanítóképző ezentul főiskoláknak kezelendő. Ez a dekrétum különféle privilégiumokat biztosít a zsidó szemináriumnak. Így többek között tudósokat hívhat meg, a kvótán felül a Egyesült Államokba és külföldi tanulókat is felvehet, akiket nem számítanak a bevándor- lási létszámba.

Varsó. A varsói judaizmus könyvtár 30.000 zloty kölcsönt kapott az államtól, amely lehetővé teszi, hogy a nagy zsinagóga mellett felépített nagy könyvtárépület épít- kezését befejezzék.

Sévrés. Az itteni kerámiai nemzeti mu- zeumban a híres zsidó kerámikusnak és festő- művésznek Rybaknek reprezentatív k álli- tása megnyitott.

Olasz árak! Melle & Deutsch Katalógus terakutában Nicolae Jorga 2L Nagy választék! Képek javítását vállaljuk.

Feljelentették Brach Salamon kosicei főrabbit, mert állítólag nem csehslóvák állampolgár. Kosicekről jelentik: Különös ügyben indított nyomozást a kosicei rend- őrség. Feljelentették ugyanis Brach főrab- bit, hogy hamis adatok alapján foglalta el a kosicei főrabbi széket, mert nem csehsló- vákiai állampolgár. A feljelentők szerint an- nak idején Brach főrabbi levelet írt a ko- sicsei hitközséghez, még Carei főrabbi korá- ban, amelyben közli, hogy nem hiszi, hogy elfogja tudni foglalni a főrabbi staltumot, mert nem cseh állampolgár. Mindezek dacá- ra néhány hét múlva, megfelelő iratokkal felszerelve, megjelent Kosicen és beiktatták. Az ügyből kitetszik, hogy a főrabbi ellensé- gei minden eszközt megagadnak, hogy ár- tsanak a főrabbinak. Az eset a legnagyobb felháborodást keltette még azokban a körök- ben is, ahol nem nagyon szeretik a kosicei főrabbit. Annál kevésbé, mert hiszen ez kö- zönséges „meszire”, ami az ottani hatósá- gok előtt csak ledegralálja a zsidók tekin- télyét.

Zsidó humor és kis zsidó történetek

LEGYEN MÉG EGY... R. Jisraelhez, a kocnici nagidhoz jött egy zsidógyűlölő gyermek: „Gróf és kér- te áldását, hogy mielőbb egyszeres gyer- meke születessen. A rabbi nem akarta elutasí- tani a béke miatt, felemelte a szemeit az Ég felé és szólt: — Világok Ura, mennyi gój van a te vi- lágodban, legyen még egy!...

SHAKESPEARE ÉS JESAIÁS Hermann Cohentől, a nagy filozófus- tól kérdezték: „Mit szól hozzá, hogy egyesek bebizonyítják, hogy Shakespeare zsidó volt? — Nekem, — mosolygott a filozófus, — nekem elegendő, hogy Jesajás zsidó volt.

A BOLTOS RABBI Vilnában volt egy rabbi Mose Krémernek hívták. Mert csakugyan volt boltja, amelyet a felesége vezetett, ő maga pedig ült és ta- nult. Mikor a vilnaiak rabbijuká választot- ták, kikötötte, hogy semmiféle fizetés nem fogad el, hanem továbbra is a boltjából akar élni. Nemsokára R. Mose feltűnt a bőséget észlelt a házában. „Talan titokban fizetést veszel át a részemre?” — kérdezte a felesé- gét. Isten ments, — hangzott az asszony fe- lelete, — de amióta rabbinak választották, az egész városból idejönnek vásárolni. R. Mose Krémer erre elővett egy darab papí- röt, pontosan felírta, mennyire van szűksé- ge péntektől péntekig, aztán így szólt a feleségéhez: — Ennyi kell nekünk pontosan egy hét- re. Ha látod, hogy már ennyi huszon van, zárd be az üzletet, akár mindjárt, a hét első napján is és ne nyisd ki, csak a következő héten. A többi zsidó boltosoknak is élniök kell...

„JÓ ÜNNEPET...” Jicchok Joel Linecky, a trófamester meg- látogatott egy gazdag embert, akitől valami szívességet kért. Mikor eltávozott, így kö- szönt: „Jó ünnepet!” — „Ifjén nincs — na semmiféle ünnepe? — csodálkozok a háziga- za. Mire Linecky mosolygva felelt: „Ha én elmegyek, az már ünnepe” ömék.

CHALUKA FS CHALUCA Egy pesti zsidó lapban a következő hí- reske állott: Denunciálja fiát, mert „chalukát vett felségül”. Ternovo Krivában történt a követ- kező eset. Egy ottani zsidónak cionista fia, aki chacharukát végzett, feleségül akart ven- ni egy chalukát és Palesztinába vándorolni. Az apja azonban azt akarta, hogy hozomá- nyos lányt vegyen feleségül és ezért felje- lentette fiát, hogy ki akar vándorolni Palesz- tinába s így akarja kikérülni a besoroztatá- sát.

Miért haragszik hát ez az apa? Amiért a fia egy „chalukát” akar elvenni? Hiszen a chaluka biztos életjáradékot jelent. Az apa talán azért haragszik, mert a leánytól ke- vécs a „chaluka”? Végeredményben egy cha- lukáról lehet szó. Csak az illető zsidó szer- kesztő ur nem ismeri ezt a szót és a chaluka szóból kivágta a magas est és egy k betűt tett helyébe. A chaluka pedig egészen mást jelent. A szecsnny palesztinai zsidók életjára- dékát. De lehet, hogy a szerkesztő ur öreg- ember és többre becsül egy kis chalukát, a legszebb és legfiatalabb — chalukánál is.

KIBŐL NEM LEHET „FÜHRER...” Egy romániai antiszemita irányban ha- ladó politikuss felkereste a csodurabbit és megkérdezte tőle, hogy miképpen lehet be- löle „Führer” (Führer)l? — Sehogy! — szólt a rabbi válasza. Denn von ein o kann werden ein 6-er, und ein 9-er. Aber ein „führer” (4-es) kann nie wer- den.

EGY NEMET ZSIDÓ IMÁJA Erhalte Ewige Hitler, erhalte Göring, er- halte Göbbels Rühm hast Du schon erhalten. PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA ZSIDÓ HETILAP Szerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR

A targu-muresi konferencia elé:

Miazoka az erdélyi cioniz- mus visszafejlődésének?

Most aktuális elmondani a targu-muresi országrészi konferencia előtt, amelyet június 16-ára hívott össze az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Timisoara-i központja. Bátran mondhatjuk, hogy egyetlen életjel, amit évente adni szokott a mai vezetőség. És nem sokkal többet nyújtanak a helyi csoportok sem. Nem szoktuk kritizálni a Szövetség ügy vitelét, mert öszintén bevalljuk, Palesztina prosperitásának kérdésénél olyan elhanyagolható tényező az erdélyi hivatalos központ, hogy annak tespedése nem hat ki sem Palesztina építésére, sem pedig az ezzel kapcsolatos gáluti munkára. Amióta Timisoara lett az erdélyi nemzeti érzelmi zsidóság cen- truma, valóban kiesett az itteni tradícióhű zsidóság érdekköréből. Azok ugyan rohan- nak oda, akik sok évtizedes cionista-ellenzés után, certifikátot akarnak maguknak, vagy fiataknak szerezni. Igen még ennek a he- roikus cionista hőskornak eme haszonbői, az üzlet-cionisták és gáluti-élet patkányai; de a komoly propaganda munka, a komoly cionistanevelés problémája távol áll a mai szervezeti vezetőségtől.

Legelőtársabb példa erre, hogy az ortodox zsidó mentalitás reprezentáló mizra- chizmus, mindenkor egy leterroizálható cso- port képét mutatta a mai vezetőség szemé- ben. Sohasem ismerték fel, amióta elkerült Clujról a vezetőség, hogy az ősi zsidó rezervoár mégis csak az erdélyi zsidó városok- ban és falvakban van. Ahelyett, hogy a szö- vetségi vezetőség támogatta volna a vallásos mizracli mozgalmat, hogy a komolyabb zsi- dó tömeget magához vona volna, azt el- nyomni, kompromittálni s végül lekicsinyi- tett függvényévé igyekezett tenni. A mai ve- zetőség egy jólnevelt és jólszitált szaloncio- nizmussal ismer, brács-zsurokakat és kék-fehér tenisz partikkal, holott a tömeg, az erdélyi zsidó nagy és szeltes rétege nem ezekből áll, hanem hétköznapi sápadt és Palesztinát nem sportnak, hanem élet és végcélnak tekintő lelkes ezrekből, akik nem értik meg a mai Szövetséget, aminthogy nagyon távol áll a vezetőség tőlük is. Ennek a felfogásnak „eredménye” azután az, hogy a mizrachista exponensek is eláradtak az évek folyamán és kiadták kezikből az iniciatívát. Ami ez- uttal nem azt jelenti hogy más elnökök az ülésben, vagy Sighetre kell utazni, mert ott a központ, hanem átkerült a régi idealisták kezébe a vezetés olyanokhoz, akik üzletileg degradáltak a certifikátot és millió vállal- kosáddá az emigrációt.

Erkölciesleg Timisoara a felelős és erre adjon nyílt választ, hogy miért kellett odai- tnia az erdélyi cionizmusnak, ahol ma áll? Mi van most itt nálunk? Amíg odabinn öt-napig egy-évtől, kázás tempóban épült Palesztina és soha nem sejtett lehetőségek mellett, a propaganda út is aratható, erből- esleg és anyagiilag egyaránt, addig azt kell lássuk, hogy sajnálatos tespedés vette át

uralmat minden vonalon. Ahelyett, hogy mil- liókkal emelkedne a KH, és KKL. bevételek a minimumra zsugorodnak. (Viszont rezi- sióncs, ami nekik a legfontosabb. Még annak árán sem, hogy bevétel sincs! Ellenben % -ban a rezi több, mint volt). A tömeg úgy inná be a cionista ideológia tanait, mint aki hosszas pusztai vándorlás után, oázisba jut. De nincs, aki mutassa az utat. Mert nem elég egy évben egyszer a görögültes nagy hacacdré, amelynek konferencia a neve. Ez semmivel is kevesebb! Céltudatos, intenzív munka kellene egész éven át, egy megfelelő tisztviselőkrall, megfelelő irányítással és az erdélyi zsidó népletek alapos ismeretével.

Mit tudna elérni egy hivatalos magaslá- tán álló vezetőség akkor és a palesztinai mun- kának mekkora konjunktúrája lehetne, ha megfelelő eszközökkel kihasználtatnék az a rengeteg érzelmi, rokoni, anyagi, certifikát és más egyéb kapcsolat, amelyet az erdélyi zsidóság ma már össze van növe a Szent- földdel?

Amíg a jelenlegi mentalitás fogja uralni az erdélyi hivatalos cionista zsidó közéletet, addig itt sem lelkiileg, sem anya- giakban a mozgalmat fejlődni nem fog! Ad- díg nem lesz nagy bevétel az alonknak, nem lesz megfelelő certifikát-mennyiség, a melyet az erdélyi zsidóságnak megfelelően kapnánk, addig nem lesznek a helyi szerve- zetek sem egyebek, mint egy-két ember cím bitorlása.

Nyíltan mondjuk, most a konjercia előtt, hogy a mai cionista Szövetség nem egyéb, mint üres váz, amelynek semmi belső tartalma nincsen. Üres keret, amely nem tud felhozni pénzt, nem tud belevimini lendüle- tet a zsidó közéletbe, nem tud irányítólag hatni. Kétszeres bűn ez ma, amikor az egész világon olyan tendencia uralkodik, amely rendkívül hálás találat teszi a zsidó lelkeket, a cionizmus befogadására. Részben a gáluti események miatt, másrészt mert ott Palesz- tinában minden épül és virul.

Vétek és a zsidó népmozgalmak iránti mély- séges bűn ilyenkor kiakadztatni hasznai a lehetőségeket. Ezt vegye most tudomásul az E. Zs. N. Sz. vezetősége és tudjuk jól, hogy ezután is minden marad a régiiben, amíg fo- nem eszmél az erdélyi zsidó közvélemény és ki nem ragadja kezikből azt a jogot, amely- vel Timisoaran nem élnek, Sigheten pedig visszaélnék.

Igen Sigheten! Az erdélyi mizrachisták, azok, akik hivataloságnak tudatában éveikig álltak az élen, látva a tim- ront negatív álláspontját kekedőket és a... S ez olyan véz- mizrachizmus...

